

celjski

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

Petletni perspektivni načrt sprejet

potrebne pa bodo še manjše spremembe in dopolnitve

V NAČELU STA OBA ZBORA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA IZGLASOVALA POTRDIŠE PERSPEKTIVNEGA NAČRTA ZA GOSPODARSKI RAZVOJ OKRAJA V LETIH OD 1957 DO 1961 — NAKNADNE SPREMEMBE BODO POTREBNE V POGlavJU GRADBENIŠTVA IN V POGlavJU INVESTICIJ — OBČINSKI LJUDSKI ODBORI NISO IMELI NOBENIH BISTVENIH SPREMINJEVALNIH PREDLOGOV

Po večmesečnih pripravah in sestavljanju in ob vsestranskem sodelovanju odgovornih in strokovno izvedenih činiteljev je osnutek perspektivnega načrta za gospodarski razvoj okraja Celje prišel pretekli teden na dnevni red skupne seje obeh zborov okraja Celje. Pred tem so o predloženem načrtu razpravljali in sklepali občinski ljudski odbori, ljudski odborniki in ljudski poslanci pa so ga temeljito pregledali.

Po tako širokih pripravah so se odborniki okrajnih zborov lahko pripravljeno udeležili razprave o predloženem načrtu. Seji so poleg odbornikov obeh zborov prisostvovali tudi zvezni in republiški poslanci, ki zelo redno obiskujejo okrajne seje, zlasti pa tokrat, ko je bil v razpravi tako važen načrt, na katerem bo temeljil in se razvijal ves razvoj našega področja vse tja do leta 1961.

Perspektivni načrt je bil brez dvoma v središču pozornosti našega javnega življenja. Kot je perspektivni načrt sestavni del perspektivnega načrta republike in zveze, tako je po drugi strani osnova, ki določa okvirni obseg perspektivnih načrtov v občinah in preko njih vsaki gospodarski in družbeni organizaciji posebej. Zato lahko resno podvomimo, da bi mimo morebitnih pomanjkljivosti, napak in neskladnosti v predloženem načrtu šli v tem odločilnem trenutku molče. Načrt, ki je bil v zornem kotu pozornosti od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor, je vsekakor zelo važen in vreden vsestranskega preudarka.

Ce torej upoštevamo te okoliščine, v katerih je bil perspektivni načrt celjskega okraja obravnavan, potem lahko trdimo, da je bil dobro sestavljen, kajti v razpravi o tem načrtu ni bilo slišati nobenih bistvenih spreminjevalnih predlogov. Tudi občinski ljudski odbori, ki bi morali do seje okraja poslati svoje pripombe in predloge, niso imeli k načrtu ničesar važnejšega priporočati, razen manjših stvari, ki jih bodo zlahka vnesli v svoje občinske načrte.

Pač pa so na seji obstali pri poglavjih investicijskih in gradbeništvih in deloma

tudi pri poglavju o razvoju kmetijstva. Tako so bili številni odborniki in poslanci mnenja, da bi v poglavju investicijskih bila potrebna razumljivejša raz-

laga in podrobnejša razdelitev. Izvajanje petletnega načrta praktično že poteka od začetka leta sem. Plan bi moral vsebovati investicije, ki so že izvršene. Nadalje bi moralo biti v načrtu podrobneje pojasnjeno iz kakšnih virov bodo črpana sredstva za investicije; koliko iz lastnih, koliko iz proračunskih sredstev in koliko in s kakšnimi krediti.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

OSMI PLENUM ZVEZNEGA ODBORA SZDL JUGOSLAVIJE

Gradili bomo socializem kot ustreza našim narodom

V torek je bil v Beogradu pod predstvom ALEKSANDRA RANKOVIČA osmi plenum Zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Plenum je razpravljal o nalogah Socialistične zveze v luči sklepov VII. kongresa ZKJ. Poročilo »VII. kongres ZKJ in naloge SZDL Jugoslavije« je podal član predsedstva Zveznega odbora VELJKO VLAHOVIČ.

V njegovem obširnem poročilu je poudarjena nadaljnja vloga Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije v našem družbenem in političnem življenju ob pravilnem razumevanju in tolmačenju sklepov VII. kongresa ZKJ in odnos SZDL Jugoslavije do sedanje pro-

tijugoslovanske gonje, ki jo uprizarjajo vodstva nekaterih komunističnih partij. V poročilu je dalje rečeno, da se ta gonja iz dneva v dan bolj razplamteva, vendar so naši narodi trdno odločeni, da gradijo socializem tako, kakor to ustreza željam in koristim naših narodov. Iz vsega tega sledi, da je odnos SZDL Jugoslavije do gonje, ki jo uprizarjajo proti naši deželi, samo ta, kakršnega je dala tudi ZKJ. Na neresnice in klevete bomo odgovarjali z jezikom resnice, je poudarjeno v poročilu.

Po razpravi o poročilu je bila soglasno sprejeta resolucija osmega plenuma Zveznega odbora Socialistične zveze, ki jo objavljamo na drugi strani.

DANES ZASEDANJE SKUPŠČINE OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

Odgovornost in naloge so velike

Danes dopoldne je zasedala skupščina tretjega sklica Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Celju, na kateri so izvolili nov 9-članski izvršilni odbor ter 12 članov skupščine Republiškega zavoda za socialno zavarovanje.

Od 1952. leta, ko so bile prve volitve v organe družbenega upravljanja v socialnem zavarovanju, do danes je na tem področju zabeležen že viden napredek. Služba socialnega zavarovanja se

je v tem času močno približala zavarovanju, kar se odraža v uspešnem družbenem upravljanju in pa v prenosu kompetenc iz republiškega zavoda na okrajni zavod ter na področje. Le-teh je v celjskem okraju že pet, in sicer v Laškem, Slov. Konjicah, Rog. Slatini, Sošanju in Zalcu.

V celjskem okraju se je število aktivnih zavarovancev povečalo od 33.000 v 1952. letu na 48.000 zavarovancev ter na okoli 12.500 upokojenecv in invalidov. Zaradi tako velikega porasta so se povečali tudi izdatki, in sicer od 560 milijonov din za kratkoročne datjave v 1952. letu na 1 milijardo 300 milijonov din letno. Te številke najbolj nazorno pokažejo, koliko se v našem okraju letno potroši denarja za zdravstveno zavarovanje naših ljudi, in sicer za oskr-

ZA STANOVANJE GRE

»Otok« je najbolj zazidano področje Celja. Strnjene novogradnje so ustvarile vrsto novih ulic in cest.

Do konca leta 1961 bo na področju celjske občine zgrajenih 1224 stanovanj. Ker se morajo družbena sredstva, ki se vlagajo v stanovanjsko izgradnjo, uporabiti izključno za gradnjo ekonomičnih, racionalnih in sodobnih stanovanj, ker mora program stanovanjske izgradnje odgovarjati zveznim in republiškim predpisom, in ker je naposled treba zagotoviti boljše pogoje za organizacijo gradnje, je Ob. LO v Celju izdelal osnutek odloka o splošnih pogojih stanovanjske izgradnje, o katerem se dni razpravljajo naše politične organizacije, nazadnje pa bodo o osnutku spregovorili še volivci na zborih volivcev.

Na podlagi strukture prebivalstva celjske občine bo največ tri, štiri in petležišnih stanovanj, in sicer 1163; po načinu obdelave in po notranji opremljenosti pa bodo prišle v poštev kategorije A, B in C.

Politika kreditiranja stanovanjske izgradnje iz sredstev občinskega sklada se bo morala prilagoditi gradbenemu programu. Stanovanjske zadruge bodo imele predvsem nalogo, da bodo mobilizirale sredstva državljanov. Osnutek predvideva, da bodo zgradili 20 odstotkov stanovanj iz zadržnih in zasebnih, ostalih 80 pa iz družbenih sredstev. Stanovanjski objekti se bodo gradili na Otoku, ob Ulici XIV. divizije, ob Kersnikovi ulici in na vrzelih v mestu (gradnja blokov); individualne gradnje in vrstne hiše pa bodo prišle v poštev na odobrenih zazidalnih okoliših in v Medlogu v zazidalnem okolišu Ložnice.

Z izvedbo splošnega programa stanovanjske izgradnje v celjski občini ne bo mogoče povsem odpraviti stanovanjske stiske, marveč se bo s tem ustavilo nadaljnje slabšanje stanovanjskih razmer. Lani je v Celju primanjkovalo 1870 stanovanj, letna potreba znaša 160 stanovanj, konec leta 1961 pa jih bo še vedno primanjkovalo 1596. Danes odpade na enega prebivalca 7,3 kv. metra, leta 1961 pa bo odpadlo 8,1 kv. metra stanovanjske površine.

Da bi čim boljše uvedli v prakso nove racionalne metode stanovanjske izgradnje, bo Ob. LO v Celju pooblastil Zavod za stanovanjsko izgradnjo, da bo prihodnje leto organiziral v Celju poizkusno gradbišče. Zavod bo nadalje moral zagotoviti vsa potrebna pripravljalna dela, urediti najvažnejših poti in električnega voda pred pričetkom glavnih gradbenih del. — Da bi zagotovili v stanovanjskih naseljih potrebne komunalne naprave in objekte, ki so neobhodno potrebni za prebivalstvo in za normalne pogoje življenja na takem področju, bodo morali investitorji prispevati k njihovi izgradnji.

Stanovanjska izgradnja naj bi potekala po principu velikih gradbišč.

150-letnica I. celjske gimnazije

Nove smeri, ki jih je v mišljenju človeštva začrtalo 18. stoletje in novi nazori v gospodarstvu, ki sta jih zagovarjala merkantilizem in fiziokratizem, so tudi pri nas postavili večje zahteve po izobrazbi in šolstvu. Nova doba je za naše šolstvo nastopila z Marijo Te-

rezijo (1740—1780), skrb za izobrazbo pa tudi za njenih naslednikov ni prenehala. Čeprav so tokovi novega časa na Zapadu merili svobodomiselstvo, je šolstvo v Avstriji ostalo v rokah cerkve in duhovščine. Tako so jezuiti

(Nadaljevanje na 4. strani.)

V tej hiši je pred 150 leti bila ustanovljena celjska gimnazija. Danes služi hiša na Slomškovem trgu zgolj stanovanjskim potrebam.

Proslave dneva borca v Celju in okolici

Letos bodo spominski praznik — Dan borca — 4. julij osnovne organizacije ZB še posebno slovesno proslavile, ker proslavljamo ob enem tudi 15. obletnico slavnih borb na Sutjeski.

V celjski občini bodo praznik Dneva borcev prvi praznovali prebivalci Gaberje, ko bodo že 29. junija ob 9. uri na novem upravnem posloppju TEP odkrili spominsko ploščo padlim članom kolektiva. Proslavo bo organiziral in izvedel tovarniški aktiv ZB s pomočjo osnovne organizacije ZB Gaberje in uprave podjetja TEP.

Osvrednja prireditve za Celjane bo na predvečer praznika, 3. junija ob 20. uri v Mestnem gledališču. Govor o pomembnosti praznika in 15. obletnici borbe na Sutjeski bo imel sekretar Okrajnega komiteja ZKS, tov. Franc Simonič. Program pa bodo izvajali Komorni moški pevski zbor, gojenci Glasbene šole

ter recitatorja Janez Škof in Ivo Umekmlajši.

4. julija — na Dan borca — bo odkritje spominske plošče na Jagričevi hiši v Bernekerjevi ulici, kjer je bila prva tehnika. Proslavo bo ob 9. uri izvedla organizacija ZB Jožefov hrib. Popoldne ob 15.30 bo ista organizacija razvila svojo novo zastavo.

Dne 5. julija ob 19. uri bo Dan borca in 15. obletnica borb na Sutjeski praznovala I. četrt na vrtu doma OF. Tudi ta organizacija bo ta dan razvila svojo novo zastavo. Ob 20. uri istega dne pa bo organizacija ZB Dolgo polje na vrtu restavracije Kladivar praznovala spominski dan 4. julij in prav tako razvila novo zastavo.

Dne 6. julija ob 14. uri bo odkritje spominske plošče v Smartnem v Rožni dolini. Ploščo bodo odkrili na hiši Štokovnikovih (nad kamnolomom), kjer je

bila javka. Proslavo bo izvedla osnovna organizacija ZB Smartno v Rožni dolini.

Tako bodo letošnji praznik Dan borca slavnostno proslavile vse osnovne organizacije ZB v naši občini. Nekateri tereni in četrti pa bodo imeli svoje interne proslave. Skoraj povsod bodo osnovne organizacije ZB na praznik 4. julija organizirale tudi pogostitev partizanskih mater in očetov.

PROSLAV NA SUTJESKI

se bodo udeležili vsi udeleženci slavnih bojev na Sutjeski, iz Celja, poleg tega pa bo na proslavo odpotovala tudi posebna, veččlanska delegacija občinskega odbora ZB Celje. Tudi ostale občine se bodo udeležile proslave z 1 ali 2 člano. Zastopani pa bodo tudi otroci padlih borcev.

Pogled po svetu

Sindikati na bojnem polju

ZA BOLJŠE DELAVSKO-DRUŽBENO UPRAVLJANJE, ZA VEČJO STORILNOST

Strah ima velike oči, to pa pomeni, da človek ne vidi popolnoma prav, kadar se preveč boji. In ker ne vidi prav, pride do napačnih ugotovitev in sklepov, ko pa se ti uresničujejo, je vedno manj pogojev za zaupanje, vedno več pa za sumničanje, obtoževanje in protiožboževanje. Pravzaprav pa je tu človek žrtv zmotnega kroga. Ker ne zaupa, se boji, in ker se boji, in tako naprej iz leta v leto, iz desetletja v desetletje, iz veka v vek...

Na Bikinih in na Eniwetoku so zabeležili spet dve atomski eksploziji takega obsega, da so na Japonskem ugotovili hudo spremembo v atmosferi. Avstralski poligon Woomer je izstrelil raketni projektil Skylark 168 km visoko in mu dal 4800 km brzine. Japonski poligon Mičikava je pognal raketo Apa 6 48 km visoko z brzino 6000 km. Vzhodna Nemčija, Češka, Poljska bodo dobile raketno oborožitev, čim bo to dobila Zahodna Nemčija. Iz ZDA pa so te dni poslali prvo raketno poljsko baterijo.

To se pravi, atomska energija trka na vrata našega planeta kot neodstranljiva realnost. Ničče je ne bo spravil s sveta, kakor ni spravil s sveta smodnika, elektrike, pare in drugih energij, ki služijo človeštvu, in ki ga, če treba, pomagajo tudi uničevati in to še kako! Saj je dosedanja težka industrija do 40 % angažirana za proizvodnjo orožja. Ne, atomska energija sama ni poglavitno vprašanje, bolj važno je, kako jo izrabiti — kakor klasične energije — za nov vzpon človeštva, kako jo izrabiti za rešitev gospodarskih in prehranbenih problemov, ki jih je vsak dan več, saj se je v zadnjih 30 letih človeštvo pomnožilo za 1 milijardo ljudi.

Ne, »atom« ne sme biti provokacija človeške usode, z »atomom« bomo morali živeti. Vrata, ki jih je človeški razum odprl, ne bomo zapirali.

Seve, kaže pa slabo, kakor da bi bil človek slep, kakor da bi teh preprostih dejstev nič ne videl, kadar odloča o usakdanjih dejanjih. Poglejmo nekateri!

Hruščev je likvidiral Naguja. Ne samo, da bi žalil ali strahoval samo Jugoslavijo, marveč vse, ki bi poskusili misliti na kako lastno pot v socializmu, od Prage do Pekinga, saj je v tem orjaškem vzhodnem svetu nedvomno mnogo notranjih težav, ker so vse postavljene pred velike naloge in zahteve. Ze smo mislili, da takih političnih ubojev ne bo več. Ali ni to račun brez krčmarja, to je, brez človeka? Strah ima velike oči, to je res, vendar strah ne spreminja človeške zavesti, dokler le človek upa, da je možno doseči kraj in čas, kjer in ko se ni treba stanovitno bati.

O vrhunskem sestanku se že prav malo govori, čeprav je še aktualen. Obe strani si očitata, da so vse priprave neiskrene, da ni prave volje ne v Moskvi ne v Washingtonu. Volja, morebiti je tu in tam, a prav tako želja in strast, da bi se vendarle s silo odločil boj za absolutno vodstvo na našem planetu. Hruščev ponuja veliko kupčijo, za milijardo dolarjev, ameriškim mogotcem, češ pojdemo v trgovanje, če v politiki ne pridemo skupaj. Vrag vedi, kaj misli, ko pa je vendarle jasno, da politika in ekonomika ne živita vsaka na svojem koncu sveta, marveč se ne ve, kje se ena konča, druga začne, da sta pravzaprav iz enega kosa.

Kontaktov med Vzhodom in Zahodom, vsaj gospodarskih, je več kot pred letom dni. Poleg Beitza, Kruppovega pooblaščenca, so bili zadnje čase v Moskvi tudi Asquith in Fielding za Anglijo in 19 ameriških zastopnikov največjih firm. Francoski ambasador Dejean skuša »zračni most iz balerin« med Parizom in Moskvo utrditi z jeklom. Avstrija prodaja Čehom važen izum za jeklarsko industrijo, na Japonskem so Rusi naročili za 200 milijonov jenov izdelkov za kemijsko industrijo, ki bi jo radi izpopolnili in razvili s pomočjo Nemcev, Angležev, Amerikancev in Švedov.

Toda, kam drži ta pot? Ali ti kontakti služijo svetovnemu miru ali pa so jamstvo za spopad, da se dobrine sveta na novo razdele z mečem, ko drugače več ne bo šlo. Ne vemo, vemo pa, da se človek lahko odloči za mir ali za vojno.

Na Cipru že tako kaže, da Angleži in Amerikanci vlečejo meč iz nožnice. Njihovi letalci s Cipra in s flote, iz

V zvezi z večjimi in odgovornejšimi gospodarskimi nalogami bodo morali naši sindikati odigrati nadvse važno vlogo iniciatorja in organizatorja nove gospodarske politike.

Da bi zvedeli, kako se sindikalne združnice v našem okraju pripravljajo za to važno nalogo, smo zaprosili predsednika Okrajnega sindikalnega sveta v Celju, tovariša Jožeta Jošta, da nam je odgovoril na eno bistveno vprašanje:

Kakšen vpliv ima sindikat na delavsko samoupravljanje ter na storilnost in pravilno urejanje plačne politike v kolektivih celjskega okraja?

Tov. Jošt nam je odgovoril:

»Vsekakor je prvenstvena vloga sindikata, da konkretno vpliva na boljše upravljanje in večjo odgovornost organov delavskega in družbenega samoupravljanja. To pa je moč doseči le z nenehno vzgojo in izobrazbo naših kadrov. Zavedajoč se tega dejstva, smo v zadnjih tednih tudi v našem okraju pričeli s kratkimi trodnevnimi seminarji po občinskih sindikalnih svetih. Naša edina šola za delavsko in družbeno samoupravljanje na Teharjih ne more absorbirati vseh nujnih potreb po izobraževanju našega kadra. Nove gospodarske naloge pa terjajo že danes razgledanega in izobraženega človeka v organih delavskega upravljanja. Zato nismo mogli čakati na jutri, ko se bodo s teharske šole vračali absolventi v naša podjetja in ustanove. (S tem pa seveda še ni rečeno, da ne bodo ljudje, ki danes posejajo te kratke seminarje po občinah, pozneje absolvirali še tritedenski seminar v teharski šoli.)

Tako je torej OSS, skupaj z občinskimi sindikalnimi sveti ter s pomočjo teharske šole za delavsko upravljanje — ki je dala na razpolago stalni predavateljski kader — organiziral po vseh občinskih sindikalnih svetih kratke semi-

Iraka in Jordanije že tolčejo upornike, ki jim ni všeč skorumpirani protiarabski režim. Zdej je na delu sam generalni sekretar OZN Dag, od katerega bo, kakor je dejal Eisenhower, odvisno, ali bo angloameriška vojska posegla v dogodke ali ne. Francozi imajo tu svoje račune in izjavljajo, da bodo obžalovali usako intervencijo razen one od OZN. VB IN ZDA vesta, da branita Bagdadski pakt, ne pa neodvisnost Libanona. SZ še ni rekla ničesar. Ta molk ni iz zdravega lesa, napetost je zato še večja.

Na Cipru Angleži ne popuste in tevgajo enotnost v NATO. Grki odklanjajo tripartitno upravo otoka, ker je Turkov komaj 18 %, znani pa so po svojem šovinizmu in nestrpnosti. Zato terjajo grška vlada samoodločbo Cipra, grški oficirji pa so odšli iz atlantskega štaba v Izmiru.

De Gaulle izgublja svoj »božanski sij iz dneva v dan. V Alžiru mu ne zaupajo niti kolonialci niti felahi oziroma FLN. Integracija, ki jo Alžiru obljublja, je nesmisel, ker v stvari pomeni »asimilacijo«, ne pa svobodo, pravico. Kako naj se »integrira« francoski veleposelnik z arabskim felahom, kako naj si v francoskem parlamentu zamislimo 150 poslanskih sedežev z Arabci! De Gaulle bi rad navezal nase Tunis in Maroko, zato je pristal na delno evakuacijo francoskih čet, kar pa je zelo majhna koncesija. Za Afriko drži, kar sta rekla nedavno Nkrumah in Naser: »Dokler ne bo svobodna vsa Afrika, je tudi nestabilna svoboda sedaj že svobodnih afriških držav.« To velja tudi za Alžir, ki namerava ustanoviti svojo vlado. To uporniško vlado bodo priznale mnoge države takoj. Tudi tu stališče SZ še ni znano.

Skratka napetost povsod. Kakor da bi bila vojna odredišna pot v prihodnost! In kar je najbolj žalostno pri vsem tem, je tisto, o čemer je zapisal dva verza Regnard, češ da je živec vojne (le nerf de la guerre) denar, ali kakor je dejal najemniški general Montecuccoli, da je treba za vojno prvič, drugič in tretjič denar, potem šele vse drugo.

To preizkuša tudi de Gaulle, kajti moramo se popraviti. Vojna v Alžiru dnevno stane Francijo 2 milijardi frankov, ne eno samo, kakor se je pisalo še nedavno. T. O.

narje. V štirih občinah so seminarje že zaključili, v mesecu juniju, odnosno juliju pa se bodo zaključili še v ostalih sedmih občinah. Na teh seminarjih se usposablja člani DS in upravnih odborov ter sindikalni funkcionarji. Predavatelji obravnavajo najnujnejše teme, kot: nova gospodarska politika in pogoji gospodarjenja v letu 1958; zakon o delovnih razmerjih, delitev dohodka v gospodarskih organizacijah, proizvodni odnosi v podjetjih, nagrajevanja delavcev, razmerje komun — podjetje, sistem in metode dela DS itd. Po zaključnem seminarju izpolnijo udeleženci anonimne ankete, kjer povedo svoje pripombe in vtise, kaj je bilo na tem kratkem seminarju dobrega in kaj pomanjkljivega.

Storilnost v podjetjih in pravilno urejanje plačne politike. Sindikat kot politična organizacija je poleg drugih forumov in organizacij odgovoren za izboljšanje življenjskih pogojev delavca in uslužbenca. Zato je važno, da z vso resnostjo obravnava vprašanja, ki neposredno vplivajo na dvig proizvodnje (tarifno-premijski problemi, tehnična in zdravstvena zaščita, organizacija dela, strokovna izobrazba, medsebojni odnosi itd.).

Dvig proizvodnje, se pravi, boljši življenjski standard — pa je tudi tesno povezan z odnosom gospodarske organizacije do komunne. Ker občinski ljudski odbori dobivajo iz dneva v dan večjo vlogo, bodo morali le-ti skupno s sindikalnimi organizacijami z večjo odgo-

vornostjo reševati vprašanja, kot so stanovanjski, komunalni problemi, prekrba delavske in nameštenske družine s potrošnimi artikli, servisna služba, ki se bo organizirala v stanovanjskih skupnostih itd.

Opaza se, da gospodarske organizacije z neko bojznijo pristopajo k reševanju premijskih problemov. Se danes namreč zatrjujejo, da so premije omejene in da ni stimulacije. Pri tem pa seveda pozabljajo, da so to akontacije na izplačilo premij in na izplačilo tarifnih postavk. Sindikat tudi mora vztrajati na tem, da bodo revizije premijskih pravilnikov izvršene povsod tam, kjer so premijski pravilniki postavljeni šablonsko, brez stimulativne ekonomske osnove. Kolektivni pa nimajo razlogov, da bi čakali navodil, pač pa naj pri sestavljanju pazijo, da bodo premijski pravilniki postavljeni na realno osnovo. Naloga sindikalnih podružnic pa je, da kolektiv seznanijo z letošnjim načinom izplačevanja plač, odn. premij (akontacijski sistem), da ne bi delavci kritizirali ta sistem v prepričanju, da gre za dejansko znižanje plač.

Končno bi še omenili, da skrb za izboljšanje življenjskih pogojev ni samo skrb občine in sindikalnih organizacij, temveč predvsem naloga organov delavske upravljanja v gospodarskih organizacijah, kjer vplivajo na to razni činitelji kot so pravilni sistem nagrajevanja, organizacija dela, pravilna kadrovska politika in drugo.

Brezposelnost, fluktuacija in zavrjene ponudbe

BREZPOSELNOSTI V CELJSKI OBČINI NI

Se do nedavnega je brezposelnost za celjsko občino predstavljala problem, saj smo imeli zlasti visoko število nezaposlene ženske delovne sile. Posredovalnica za delo ObčLO Celje je pokazala mnogo dobre volje in izredno prožnost, da je število nezaposlene delovne sile znižala na minimum. Po zaključni statistiki na dan 31. decembra 1957 so v pisarni Posredovalnice za delo beležili brezposelnih 32 moških in 330 ženskih oseb. Na dan 31. maja 1958 pa so imeli registriranih le še 12 moških in 48 žensk nezaposlenih.

Tako lahko ugotovljamo, da nezaposlenosti v naši občini pravzaprav ni več, ker vsakdo, ki je voljan delati, lahko dobi delovno mesto. So pa primeri, da si trenutno nezaposleni zelo izbirajo delovna mesta in iščejo zaposlitve predvsem v tovarnah. Odklanjajo pa vsako kmetiško in sezonsko delo. Potrebno po nekvalificirani delovni sili imajo Vrtnarska šola Medlog, Ekonomija Lava, opekarna, Veterinarska bolnica itd. Razna podjetja iščejo snazilke, ki bi po končanem zidarskih delih čistile stavbe. Poročenim ženam se nudi prilžnostni zaslužek (pranje, šivanje, kuhanje itd.) na domu, vendar ne sprejemajo dela in silijo le v tovarne.

VELIK DOTOK DELOVNE SILE S PODEŽELJA

O premeščanju, odnosno fluktuaciji delovne sile iz podjetja v podjetje so nam v pisarni Posredovalnice za delo povedali, da so v razdobju od januarja do konca maja letošnjega leta beležili 823 odpovedi delovnega razmerja od delojemalcev in delodajalcev. V tem obdobju pa so zaposlili skupno 2110 oseb. V teh številkah je razviden silen dotok delovne sile s podeželja, medtem ko na deželi delavcev močno primanjkuje. Vzrok premeščanja delovne sile iz enega podjetja v drugo je iskati v nevsklajenosti tarifnih pravilnikov, ki se odraža predvsem pri gradbenih podjetjih. Na Posredovalnici so mnenja, da bi bilo nujno, da bi se delovna sila s podeželja le vrnila v kmetijsko proizvodnjo. S tem bi se občutno sprostila tudi stanovanjska stiska v mestu, občutno pa bi se dvignila tudi kmetijska proizvodnja, kar bi imelo za posledico cenejši živilski trg.

PRI ZAPOSLOVANJU INVALIDOV SE VEDNO TEŽAVE

Posredovalnica za delo razpolaga z večjim številom prostih delovnih mest

za kvalificirane delavce in delavke ter nekvalificirano delovno silo. Občutno primanjkuje predvsem moške delovne sile, zlasti za gradbeno podjetja in kovinsko stroko. Za nekvalificirano žensko delovno silo pa je na razpolago dovolj delovnih mest, ki so sezonskega značaja. Skratka: pridne roke imajo vedno možnost zaposlitve, samo če hočejo delati. V Celju torej o brezposelnosti ne moremo govoriti — kvečjemu o ljudeh, ki iščejo le lažje zaposlitve.

Pri zaposlovanju invalidov za 4-urno delo na dan ima Posredovalnica še vedno težave. Podjetja bi morala pokazati več razumevanja, morala bi temeljiteje analizirati delovna mesta in poslati na primer zdravega vratarja (ki ga v podjetjih in ustanovah še vedno srečujemo) v proizvodnjo, na njegovo mesto pa invalida. Delovnim invalidom bi na ta način zmanjšali občutek manjvrednosti, skupnost pa bi razbremenili dajatev, ki jih prejemaajo brezposelni.

PRIMEK, KI ZASLUŽI VSO GRAJO

Pojavljajo se tudi primeri, da nekateri vodilne osebe v podjetjih skušajo pri zaposlovanju del. sile dajati prednost svojim sorodnikom. Čas je že, da s tako tradicijo podjetja povsem prenehajo, saj tako zaposlovanje nikakor ni v skladu z zakonom o delovnih razmerjih.

Končno ne moremo mimo primera, ki zasluži vso grajo. V preteklem mesecu se je na celjski Posredovalnici za delo zglasila tovarišica ROJ Marjana, ki je že dalj časa nezaposlena in ima 2 šoloobvezna otroka. Glede na njeno šibko zdravstveno stanje ji je Posredovalnica nudila zaposlitev čistilke v nekem celjskem trgovskem podjetju. Skrbna mati je z veseljem sprejela to delo in se napotila v nakazano podjetje. Bila pa je zelo razočarana, ko jo je poslovodja zavrnil s kratkim »ne sprejememo vas«. Kmalu zatem je zazvonil telefon in »človekoljubni« poslovodja je javil Posredovalnici: »K nam ste napotili tovarišico R., ki ne odgovarja našemu delu in je ne sprejemem že zaradi tega, ker je ciganskega rodu«. Na pojasnilo, da je imenovana tovarišica pošena, pridna, izredno redoljubna, da ima 2 šoloobvezna otroka in je socialna podpiranka ObLO Celje, je »tovariš« poslovodja brez odgovora odložil slušalko. Javnost naj presodi, ali je takšen način postopanja z našimi državljanji v socialistični družbi na mestu!

Najboljši odgovor je jezik resnice

RESOLUCIJA VIII. PLENUMA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI JUGOSLAVIJE

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije je bila in je splošna ljudska politična organizacija, ki združuje in predstavlja vse narode Jugoslavije ter njene državljane v boju za izgradnjo socialističnih družbenih odnosov in boljše življenje, za nadaljnjo krepitev neodvisnosti naše domovine, v boju za mir in aktivno miroljubno koeksistenco ter za ustvarjalno sodelovanje s socialističnimi in vsemi drugimi naprednimi silami na svetu ter vsemi deželami na podlagi enakopravnosti. Temu boju je Zveza komunistov kot najbolj aktivni del socialističnih sil naše dežele zmerom dajala dosledno socialistično smer, ki je ustrezala pogojem socialistične izgradnje v naši deželi, ji s tem zagotavlja, da je dossegla velike zgodovinske uspehe.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije in milijoni njenih članov se zavedajo ogromnega pomena, ki ga ima za nadaljnji razvoj naše socialistične domovine, za blaginjo in srečo vseh delovnih ljudi naše dežele, delo VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, njegovi sklepi in program ZKJ.

Zvezni odbor meni, da sklepi VII. kongresa, zlasti pa program ZKJ, niso zgolj izraz teženj in gledišč Zveze komunistov, marveč da izvirajo iz zavestnih naporov, izkušenj in spoznanja milijonov delovnih ljudi socialistične Jugoslavije.

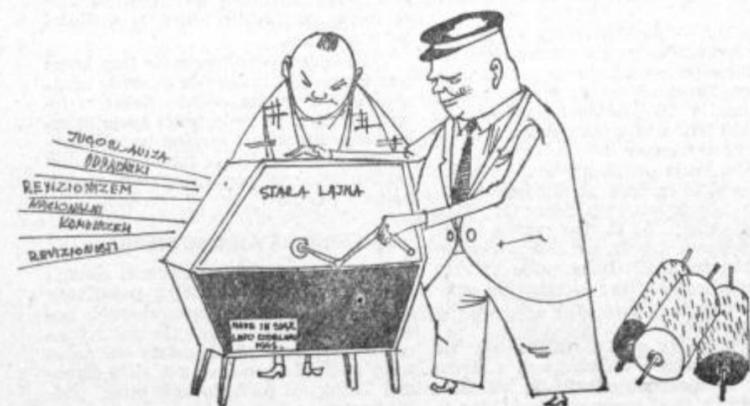
Deklaracija IV. kongresa Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije ni izgubila svojega pomena kot programski dokument, toda v nekaterih glediščih so jo presegli in dopolnili sklepi VII. kongresa ZKJ. Zato zvezni odbor opozarja na sklepe VII. kongresa ZKJ kot na smernice za nadaljnje delo socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Skupaj z Zvezo komunistov Jugoslavije si bo Socialistična zveza v boju za izpolnitev nalog, ki jih je določil VII. kongres, nenehno prizadevala, da mobilizira vse svoje članstvo in vse delovne ljudi naše dežele.

Na podlagi sklepov VII. kongresa ZKJ bodo vsa vodstva in organizacije SZDL Jugoslavije ter druge politične in družbene organizacije v skladu z vlogo in pogoji na terenu povzlele svoje naloge in si prizadevale, da bo prišla pri tem čimbolj do izraza ustvarjalna pobuda vodstev, odborov, organizacij in vsakega posameznega člana. Proučevanje dokumentov VII. kongresa, zlasti programa ZKJ in referatov, bo prispevalo k nadaljnji krepitvi socialistične zavesti in idejne enotnosti članov Socialistične zveze ter vseh državljanov, kakor tudi k nadaljnji organizacijski utrditvi Socialistične zveze. Proučevanje in sprejemanje sklepov VII. kongresa ne more biti uspešno, če ga ne povežemo s prakso socialistične izgradnje, če ne posvetimo posebne pozornosti tistim vprašanjem, ki so zlasti važna za naš notranji razvoj in za dejavnost organizacij socialistične zveze. Pri tem je treba posvetiti pozornost pomanjkljivostim v delu Socialistične zveze in najti možnost, da jih odstranimo.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije si bo tudi v prihodnje prizadevala, da razvija sodelovanje s partijami in organizacijami delavskega razreda in osvobodilnih gibanj na enakopravni podlagi in ob upoštevanju načela nevmešavanja v notranje zadeve posameznih partij in organizacij. Razvijanje takšnega sodelovanja terjajo vzlice sedanjim težavam koristi miru in boja za socializem.

Najnovejša gonja proti naši deželi odkriva težnjo, da bi narode Jugoslavije spravili v neenakopraven položaj in da bi se odrekli načelom, na katerih grade svoje socialistično življenje, kakor tudi svojo politiko miru in aktivne koeksistence. Najboljši odgovor na takšno gonjo je jezik resnice in vztrajen boj za nadaljnjo izgradnjo socializma in socialistične demokracije v naši deželi, za mir in enakopravno sodelovanje z vsemi narodi sveta. V tem boju se bosta, kakor je bilo to zmerom doslej, še bolj okrepili ustvarjalna socialistična pobuda in monolitna enotnost narodov Jugoslavije, to pa bo naši domovini zagotovilo še večje uspehe in zmage ter pomenilo naš prispevek k stvarni socializma in miru na svetu, ki mu sedanja protijugoslavanska gonja povzroča škodo.

Na Vzhodu nič novega . . .

RAZPIS

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obratov razpisuje Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij Občinskega ljudskega odbora Zalec mesto

POSLOVODJE manjšega gostišča v Šempetru v Savinjski dolini.

Pogoji: Kvalificiran gostinski delavec z večletno prakso v gostinski stroki.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazili strokovne izobrazbe in dokazila o neporečnosti poslati Občinskemu ljudskemu odboru Zalec. Zadnji rok za vlaganje prošenj je 15. julij 1958.

Uspešno delo

Turističnega društva v Rogaški Slatini

Pred dnevi je polagalo Turistično društvo Rogaška Slatina obračun svojega dela. Iz poročil predsednika in tajnika je bilo razvidno, da je bilo zadnje leto eno izmed najuspešnejših v času petletnega obstoja društva. Seveda je k temu mnogo pripomoglo tudi večje razumevanje krajevnih organov. Tako zopet lahko pošlje turistična informacijska pisarna v svojih nekdanjih prostorih v središču zdravilišča.

Uredili so evidenco ležišč pri privatnikih in zabeležili v lanskem letu preko 12 tisoč nočitev v tako imenovanem hišnem turizmu. Posebno skrb so tudi posvetili sestavljanju kulturno-zabavnega programa, vendar bi bilo želeli, da se

v takem kraju kot je Rogaška Slatina že pred začetkom sezone javno objavi seznam vseh prireditelj in gostovanj. Turistično društvo se trudi tudi pri obnavljanju bivšega ribnika in športnih igrišč, sodeluje pri razporeditvi turistične takse in daje tako občinskim turističnim organom kot tudi zdraviliškemu svetu vrsto predlogov, ki naj pospešujejo turistični del zdraviliškega poslovanja. Zlasti važna pa je skrb za načrtno propagando in so na tem področju že vidni prvi uspehi.

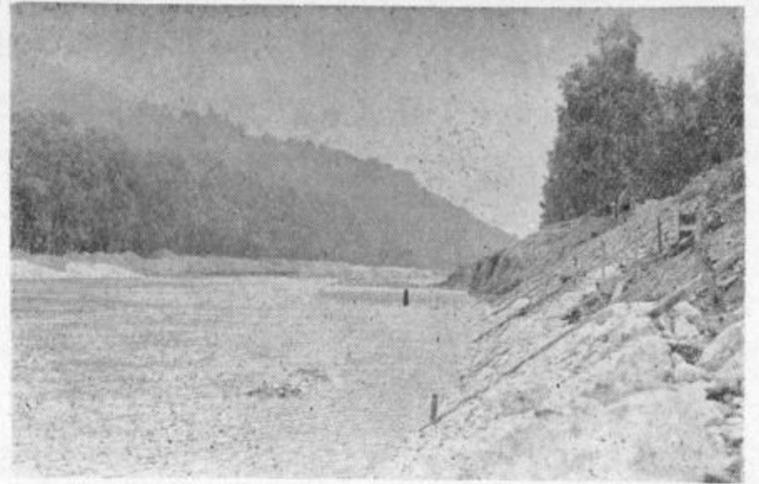
Največji uspeh pa so zabeležili pri povečanju članstva, ki je že doseglo število 350, od teh 105 mladincev, kar je še izredno važno.

Celjanom ta sestavek pravzaprav ni namenjen, le-ti namreč domala vsak na novo vgrajen kamen sproti registrirajo. Pa vendar...

Vsak, ki spremlja potek del regulacije Savinje v letošnji etapi, mora priznati, da dela kar precej hitro napredujejo. Kamnita bregova od novega mostu navzgor se naglo bližata brvi v parku. Podjetje »Hidrotehn« opravičuje naša pričakovanja, ki smo jih stavili na kolektiv, ki je za taka dela strokovno in tehnično usposobljen.

Površen opazovalec lahko v lepih sončnih dneh vidi ob rečni strugi živahno vrvenje. Toda ob takih prilikah pretežna večina te pisane množice odpade na radovedneže, kajti kolektiv, ki regulacijo izvaja ni tako zelo številčen, saj imajo na seznamu komaj 50 ljudi skupno s kuharicami. Kdor se spominja regulacije pred vojno pod sedanjim novim mostom, bo vedel povedati, da so takrat dela izvajali pretežno težaki in da so za ta dela uporabljali predvsem nezaposlene ljudi, ki so za smešno nizko ceno kopalni in prevažali zemljo iz izkopa. Tokrat je slika popolnoma obrnjena. Pri regulaciji dela trenutno 31 kvalificiranih delavcev, 16 polkvalificiranih, 4 uslužbenci in en ne kvalificiran delavec. Skoraj vsa izkopna dela opravljajo s stroji, prevoz opravljajo kiperji, edino zidanje škarpe je delo spretnih rok kamnarjev, ki pa so v svojem poklicu priznani mojstri.

Na desnem bregu Savinje se je zidana škarpa močno približala brvi, te dni pa

Kamniti zid, ki bo obdajal oba bregova Savinje skozi Celje, je na desnem bregu dosegel že sredino mestnega parka. Ko bo regulacija pri brvi, se bo le-ta morala umakniti. V Liscah gradijo most, nova betonska brv v park pa bo urenila »vizijo« o celjskem »stromostovju« ...

so začeli utrjevati tudi levi breg. Dno Savinje se je znižalo za meter in pol. Ozko grio pri regulaciji je kamen. Kamenje naravnost izgineva izpod rok graditeljev. V dnevnih poročilih zasledimo v koloni »opis dela« zelo pogosto

tole pripombo: »Ker ni bilo dovolj kamena, škarpe nismo mogli zidati...« Kamenje mora po pogodbi dostavljati investitor, le-ta pa ima pogodbo s cestno upravo, ki je lastnik kamnolomov. Kadar zmanjka kamena, morajo kvalificirani kamnarji opravljati druga dela. To podražuje stroške, ker le-ti dobivajo enako plačo, četudi zgrabijo za lopate in premetujejo gramoz, kar bi drugače zlahka opravil buldozer. V bistvu ni važno, kdo bo zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti plačal penale. Važno je to, da bi morali vsi skupaj skrbeti, da take pomanjkljivosti ne bi podražile gradnje in da bi regulacija nemoteno napredovala.

Narasa voda v zadnjih dneh regulacijskih del ni ovirala, niti povzročila škoda. Če bo lepše vreme in če bo predvsem dovolj kamena, bomo kamnarje kmalu videli pri brvi.

Ko smo že pri brvi, smo istočasno pri problemu, ki bo zanimal vse, zlasti pa še tiste, ki brv pogosto uporabljajo. Poslovodja gradbišča Blažević je povedal, da bodo do brvi kmalu prišli. Po njegovem mnenju bi bilo treba brv podreti, sicer se bo zaradi regulacijskih del sama združila.

Na oddelku za komunalo pri celjski občini pa so povedali, da so prepovedali rušenje brvi vse dotle, da bo most v Liscah, ki je že v gradnji, zgrajen. Nastala bo bržčas huda tekma ali bo most pravočasno zgrajen, ali pa bodo z regulacijskimi deli že pred tem pri brvi. Če bo tako, potem bodo verjetno morali regulacijo nadaljevati nad brvjo. Kolektiv gradbišča »Hidrotehn« je obljubil, da bo bržčas letos prišel do gozdne restavracije. Cim pa bo most v Liscah gotov, bodo brv v parku podrli, dotični osek hitro regulirati in postaviti na novo 4 metre široko železobetonsko brv. To se pravi, da bomo imeli letos med Bregom in Liscami tri mostove.

Sindikalni svet za izobrazbo svojih članov

Na zadnji seji Občinskega sindikalnega sveta Šoštanj so sklenili, da bodo v soglasju s šolo za delavsko in družbeno

Velenje včeraj — danes — jutri

Velenje je danes že lepo urejeno mesto, vendar bo treba za lepši izgled mesta storiti še marsikaj. Predvsem bo treba še nadalje vzgajati in izobraževati ljudi. Prijetna vzpodbuda za naše dosedanje in bodoče naloge je pravkar izšla drobna knjižica »Velenje včeraj, danes in jutri«. V njej najdete najrazličnejše članke in napotke, ki bodo v vsakem poštemen prebivalcu vzbudili željo tudi v bodoče pomagati, da bo ta okolica še lepša in bolj urejena. Knjižica je lepo ilustrirana in je hkrati droben dokument in ilustrator vseh naštetih delovnih akcij, ki so Velenje spremenile v mesto cvetja.

Dobra organizacija dela v Termoelektrarni Šoštanj

Letni plan proizvodnje električne energije v Termoelektrarni Šoštanj je 330 milijonov kWh. Kljub temu, da so bili sedaj 15 dni v remontu, upajo, da bodo polletni kot letni plan v redu izpolnili.

V tej moderni termoelektrarni (katere II. fazo so že pričeli graditi in bodo gradnjo dokončali do leta 1960) je zaposlenih le 225 ljudi. Enaka elektrarna v Kakanju ima približno 400 ljudi, v Kolubarju pa je celo 420 zaposlenih. Primerjava teh števil kaže dobro organizacijo dela v TE Šoštanj.

upravljanje na Teharjih organizirali 5-dnevni seminar za predsednike delavskih svetov v tej občini. Od tega sklepa je pozneje sindikalni svet v toliko odstopil, da bodo raje organizirali krajše seminarje v popoldanskem času, da proizvođača ne bo preveč trpela. Menijo tudi, da bi take krajše seminarje organizirali v treh večjih krajih šoštanjske občine — v Šoštanju, Velenju in Smartnem ob Paki. Nanje bodo povabili poleg predsednikov DS tudi ostale člane delavskih svetov in funkcionarje sindikalnih podružnic.

Priznati je treba, da je sindikalni svet v Šoštanju letos že mnogo napravil za izobrazbo svojih članov.

Prekvalifikacija bolnikov TBC

Način rehabilitacije in prekvalifikacije bolnikov TBC je pri nas prva začela izvajati bolnišnica za pljučno tuberkulozo v Novem Celju. Te dni so v Novem Celju zaključili že drugi enoletni tečaj za strojepisje in knjigovodstvo, katerega so obiskovali bolniki, ki se v bolnišnici zdravijo za pljučno tuberkulozo. Letošnji tečaj je uspešno zaključilo 45 bolnikov, ki bodo po končanem zdravljenju odšli na delovna mesta.

Z JOZEFOVEGA HRIBA

Osnovna organizacija Zveze borcev NOV Jozefov hrib bo na Dan borcev, 4. julija odkrila na hiši št. 18 v Bernikerjevi ulici spominsko ploščo. V tej hiši je bila leta 1941 prva partizanska tehnika. Popoldne ob 15.30 pa bo na »Skalni kleti« organizacija ZB NOV za Jozefov hrib razvila svoj praport.

Odgovornost in naloge so velike

(Nadaljevanje s 1. strani)

z istim obdobjem lani, in sicer za 28%, medtem ko so dohodki zavoda v istem obdobju porasli komaj za 17%.

Takšno stanje predstavlja za zavod velik problem, odkod dobiti sredstva za kritje prekomernih izdatkov, hkrati pa nalaga zdravstvenim delavcem večjo skrb in varčnost pri nudenju zdravstvenih uslug. To pomeni, da bo treba v zdravstveni službi bolj štediti kot doslej in poiskati še vse notranje rezerve. Nič kaj ni namreč razveseljiva ugotovitev, da povprečna ležalna doba bolnikov v zadnjem času ni manjša, čeprav bi bilo to pričakovati z ozirom na sodobnejši način zdravljenja in vedno večjo uporabo posebnih zdravil in sodobnih metod zdravljenja.

Zaskrbnjuječe je tudi dejstvo, da je bil v maju zabeležen močan porast obolenj in ambulantnih pregledov v primerjavi z majem lani. Večji odstotek obolenj, povečanje zdravstvenih uslug pa zakaromerno izžrpa sklade socialnega zavarovanja. Iz teh razlogov se letos

postavlja pred Zavod za socialno zavarovanje vprašanje povziranja posebne stopnje prispevkov, kar bo, če do tega pride, obremenjevalo materialne stroške podjetij in končno ves naš standard.

Odgovornost in naloge na tem področju so torej velike. Družbeni organi socialnega zavarovanja jim ne bodo kos, če jim pri tem ne bodo pomagali tudi ostali, ki so za zboljšanje stanja soodgovorni. Predvsem delavski sveti in sindikati v naših podjetjih bi morali posvetiti več pozornosti preventivnim razmeram, zlasti pa higiensko tehnični zaščiti dela, izobrazbi in prevzgoji mladih delavcev na novih delovnih mestih. Organi družbenega upravljanja v zdravstvenih ustanovah pa bi morali zaostri predvsem vprašanje racionalnega izkoriščanja zdravstvenih uslug in zdravil, discipline ter boljše organizacije in kvalitete zdravstvene službe sploh. Tem priložnostim pa bodo morali bolj prisluhniti tudi občinski ljudski odbori, predvsem sveti za zdravstvo, socialno politiko in sveti za delo.

Po volilnih pripravah v družbene organe socialnega zavarovanja, v katerih so politični in oblastni organi, predvsem pa sindikati letos pokazali veliko zanimanje za boljše reševanje problemov na področju socialnega zavarovanja, je pričakovati več pomoči in večjih uspehov na tem tako važnem področju našega družbenega življenja. —ma—

Pelletni perspektivni načrt sprejet

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Nadalje je v poglavju gradbeništva premalo konkretnih smernic, kako organizirati gradbeno dejavnost, da bo čim cenejša za investitorje in seveda tudi najbolj uspešna. Bilo bi treba v načrt vnesti tudi to, kako bi dosegli čim širše sodelovanje z gradbenimi podjetji in obrtjo, ki nudi gradbenim podjetjem svoje uslugе. Bilo bi prav, če bi se odločili tudi v tem ali naj gradbeno podjetja nadaljujejo delo v sedanji organizaciji, ali pa bi jih kazalo postopoma spremeniti v specializirana podjetja za izvajanje raznih panog gradbenih del.

Glede tistega dela perspektivnega načrta, ki obravnava kmetijski razvoj v našem okraju, je bilo tudi nekaj pripomb. Priporočili so, da naj bi načrt vseboval več smernic za razvijanje nekaterih zaostalejših panog kmetijstva. Tako so bili mnenja, da je premalo podudarka n. pr. na razširitvi in izboljšanju krmne baze in dvigu živinoreje sploh. Ti dve tesno povezani kmetijski panogi naj bi v bodočih letih dosegli čim večje rezultate.

Kot že rečeno, je v razpravi bilo še nekaj manjših nebiestvenih pripomb. Zaradi tega so navzelo ljudski odborniki z glasovanjem potrdili predloženi načrt in mu dali operativno veljavnost. To pa seveda s pridržkom, da se omenjene pomanjkljivosti v poglavjih investicij, gradbeništva in kmetijstva na osnovi razprave dopolnijo in popravijo.

Perspektivni načrt, pa naj bo to okrajni, občinski ali pa perspektivni načrt posameznega podjetja, gospodarske ali družbene organizacije bo v bodočih letih stalni priložnik vseh. Moral bo biti vodnik k cilju in obenem »revizor« prehojene poti k temu cilju. Zato se bomo vsi zelo pogosto posluževali perspektivnega načrta, kajti drugače si izpolnitve predvidenih ciljev ne bomo mogli priboriti. Vsekakor je treba omeniti, da je načrt zelo napet, če se izra-

zimo v ekonomskem jeziku ter da bo terjal od vsakega posameznika polno volje in prizadevnosti. Prizadevnost in volja pa je toliko večja, kolikor jasnejši in vabljivejši je cilj. Potrebno je torej »aktivno« vdušje. To pa je področje, kjer se bodo morale v polni meri izkazati naše politične organizacije, predvsem pa Socialistična zveza, ki s sprejetjem perspektivnega načrta dobiva važen delovni program.

OBISK SEKRETARJEV OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK IZ KRANJA V CELJU

V torek so bili sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov iz Kranjske občine gosti Občinskega komiteja ZK v Celju z namenom, da bi izmenjali izkušnje o svojem delu.

Dopoldne so si ogledali velenjski rudnik in novo naselje, v Celju pa Tovarno emaljirane posode in Otok. Popoldne pa so imeli posvetovanje s sekretarji osnovnih organizacij ZK celjske občine. Razpravljali so v treh skupinah, in sicer o problemih in načinu dela v organizacijah ZK v podjetjih, na terenu in na vasi. Ugotovili so približno enake probleme, s katerimi se komunisti srečujejo v Kranju in Celju, vendar jim bo posvetovanje koristilo pri njihovem praktičnem delu.

Na kraju posvetovanja so povabili sekretarje osnovnih organizacij ZK celjske občine naj obiščejo Kranj.

PISARNIŠKO MOČ

za oddelek delovne sile in administracijo sprejme takoj poslovodno podjetje. Zatežena pisarniška praksa, znanje strojepisja in primerna šolska izobrazba. Nastop službe je možen takoj ali pozneje.

Ponudbe na upravo lista pod šifro: Pisarniška moč 1956.

Da bi bilo mesto Celje lepše, prijaznejše

Kaj svetuje celjska šolska mladina? (Anketa)

Celjsko Olepševalno in turistično društvo je v mesecu maju razpisalo anketo, v kateri je šolski mladini stavilo 7 vprašanj. Anketa je imela predvsem namen, da bi odrasli, odnosno predstavniki Olepševalnega društva slišali mnenje mladine, kaj bi morali v Celju še urediti, da bi bilo mesto lepše in privlačnejše. Največ otrok se zavzema, da bi odpra-

šstvo bo med izpolnjenimi anketnimi listi 20 anketirancev izbralo in jih nagradilo s 500 din nagrade.

Na prvo vprašanje — kaj bi morali v Celju še urediti, da bi bilo mesto lepše in privlačnejše — je društvo prejelo mnoge umestne in pametne sugestije. Največ otrok se zavzema, da bi odpra-

navdušeni nad novim bazenom, vendar so po vrsti mnenja, da bi morala biti vstopnina nižja.

Glede potepantih nasadov in trganja cvetice mladina svetuje, naj bi postavili stražarje, naj bi strogo kaznovali krivca z denarno in drugo kaznijo in naj bi starše klicali na odgovornost. Glede čenkanja po zidovih pa je mladina mnenja, da bi morali skrbeti starši in učitelji, da mladina ne bi prišla do krede. Kreda — svetujejo — naj bi bila v šoli pod ključem. V odmorih bi morali mladi predsedniki razreda posebno paziti, da učenci koščkov kred ne bi spravljali v svoje žepe. Sestošolec Ignac daje pameten nasvet, da bi v Celju ustanovili »otroško olepševalno društvo«, ki bi skrbelo za to, da bi sodelovala pri posebni »milici« (straži), ki bi čuvala nasade v mestu in skrbela za čistočo ulic. Tudi se otroci zelo navdušujejo za ustanavljanje otroških hišnih svetov, kot jih ponekod v Celju že imamo. V tistih četrtih, kjer taki otroški hišni sveti že obstajajo, mimoidoči že na zunaj opazijo izreden red in snago (Malgajeva ulica). Otroci sami oskrbujejo rožne gredece, pobirajo sproti slednji odpadki — »visoka denarna kazen« pa čaka tistega pionirja, ki bi si usodil čekatki po stenah hodnikov in hiš.

Glede trganja plakatov šolska mladina vidi rešitev v tem, da bi plakate nalepili pač tako visoko, da bi jih doseglo le oko, ne pa roka. Nekateri pa svetujejo, da bi naj bili plakati pod bodočo žico ali pa zavarovani s steklom ali mežo.

Menim, da so Celjani že morali opaziti, da je ta anketa, ki jo Olepševalno društvo razpisalo šolski mladini, že rodila pozitivne posledice. Na ulicah ni bilo več toliko odpadkov (razen pri mlekarneh), stražarji v mestnem parku pa tudi že dolgo niso zasledili uničevalca nasadov. Odrasli so mnenja, da je anketa dosegla več, ko besede staršev in šolskih vzgojiteljev. Mladina bo gotovo moško držala svojo besedo in tudi v bodoče skrbela po svojih močeh za lep zunanji izgled našega mesta.

nejše ter na kak način bi raznim nepridipravom preprečili uničevanje okrasnih nasadov, trganje plakatov, onečaščenje plotov, hišnih poslopj z raznimi neprimernimi besedami in podobno. Z anketo so končno »olepševalci« hoteli pri šolski mladini doseči tudi psihološki učinek, saj so jih vprašanja obenem tudi opozarjala, kaj ne smejo delati.

Praksa je pokazala, da pri mladini večkratni opomini učiteljev in profesorjev — čuvajte nasade, ne čakajte po poslopjih, ne mečite odpadkov po ulicah itd. — niso nič, ali pa prav malo zalegli. Anketo pa je mladina vsekakor vzela bolj resno, saj jim končno gódi, da sodelujejo pri olepšavi mesta ter pri odstranjevanju pomanjkljivosti.

Olepševalno društvo je prejelo preko 2000 odgovorov. Anketirani sta bili obe celjski gimnaziji (predvsem nižji razredi), obe osnovni ter pomožna šola. Dru-

VELIK KULTURNI JUBILEJ

150 letnica I. celjske gimnazije

(Nadaljevanje s 1. strani)

že v prvi polovici 18. stoletja namerali v Celju ustanoviti gimnazijo, toda od državne oblasti za to niso dobili dovoljenja. Dp ustanovitve je prišlo šele leta 1808 in to zopet največje za zaslugi vodilnih krogov lavantinske škofije, ki so se za ustanovitev gimnazije v Celju zavzemali predvsem zaradi tega, ker je bilo Celje središče razsežnega področja te dijeceze na slovenskem Stajerskem, gimnazija pa naj bi v prvi vrsti dajala tej slovenski pokrajini potreben duhovniški naraščaj. Osnovna sredstva za ustanovitev gimnazije je preskrbel celjski sodnik Nikolaj Lipič, ki je med prebivalstvom zbral vsoto 30.000 gold. in s tem pripravil materialno osnovo za ustanovitev nove srednje šole.

Prvi razred je bil odprt jeseni leta 1808, tako da ob zaključku letošnjega šolskega leta poteka 150 let delovanja celjske gimnazije, ki je bil po vrstnem redu ustanovitve peti učni zavod te vrste na sedanjem slovenskem ozemlju. V prvih letih gimnazija ni imela lastnega poslojpa, razredi so bili razmeščeni po privatnih hišah tako dolgo, dokler ni bila leta 1812 za gimnazijo zgrajena nova šolska zgradba med župno cerkvijo in Savinjo, v kateri se je pouk vršil vse do leta 1919, ko je bilo za pouk usposobljeno sedanje novo gimnazijsko poslojpa na Otoku, stara gimnazija pa še stoji sicer okrnjena, ker so jo v drugi vojni poškodovali napadi iz zraza.

V ustroju gimnazije se je v teku poldrugega stoletja izvršilo več sprememb. Prvotno je imela samo pet, od leta 1919 dalje pa šest razredov, učni jezik pa je bil od leta 1848 pretežno latinski, zato so gimnazijo v tej dobi navadno imenovali latinsko šolo. Realnim predmetom je bilo odmerjeno le pičlo število ur, največ pa so gojili klasične jezike in zgodovino, celo za nemščino med učnimi predmeti ni bilo mesta, o slovenščini pa v šoli sploh ni bilo govora. S šolsko reformo, ki je sledila revolucionarnemu letu 1848, je latinsčina izgubila dominantno vlogo v gimnaziji, na njeno mesto pa je stopila nemščina, ki je postala učni jezik v vseh predmetih, razen tega pa se je poučevala tudi kot predmet, obvezen za vse učence, medtem ko je bila slovenščina uvedena kot obvezna le za učence slovenske narodnosti. eRalni predmeti so sedaj dobili več prostora v učnem načrtu, z leti pa so se postopoma začeli uvajati tudi neobvezni predmeti; zanimivo pa je, da so vsi nekdanji neobvezni predmeti v današnji gimnaziji postali obvezni. Ze pred 100 leti je bila torej nakazana potreba po znanju spretnosti in disciplini, ki jih bo bodoče življenje osvojilo kot neobhodne, sila tradicije in pa moč literarno-historične smeri, ki je do tedaj absolutno vladala v znanosti, pa sta še vedno dajali prednost antični kulturi in klasični vzgoji v srednji šoli, ki je kljub reformi v svojem bistvu ostala klasična ali humanistična. Novosti nove šole je bila tudi v tem, da je gimnazija sedaj postala osemrazredna.

Ceprav je bila gimnazija namenjena slovenski mladini se je ta morala v šoli izobraževati v tujih jezikih in tujem duhu. Splošna želja Slovencev je pa bila, da bi gimnazija postala slovenska ali vsaj deloma slovenska šola, v kateri bi se upoštevali pogoji, ki so bili nujni za razvoj slovenske kulture in s tem namenom so Slovenci v drugi polovici prejšnjega stoletja začeli borbo za slovenske vzporednice. Po težki borbi so dosegli, da so bili leta 1895 v Celju ustanovljeni samostojni nižji gimnazijski razredi in čeprav so bili ti razredi le na pol samostojen utrakvističen zavod, so pomenili prehod k popolni slovenski srednji šoli.

Tretji važen preokret je gimnazija doživela z razpadom stare Avstrije l. 1918, ko je postala slovenska. Prva slovenska matura je bila l. 1919, jeseni istega leta pa se je novo šolsko leto začelo že v poslojpu nove gimnazije. S šolsko reformo, ki je sledila, je bila gimnazija iz humanistične preurejena v realno in tako je ostalo do leta 1941, ko je okupator tudi pri nas preuredil šolstvo po načrtu za vzgojo nacistične mladine. Osvoboditev l. 1945 pa pomeni četrti preobrat v zgodovini naše gimnazije. Takrat je bilo šolstvo zopet vrneveno slovenskemu narodu, gimnazija pa je bila ponovno odprta slovenskemu jeziku, postala je vzgojni in učni zavod naše mladine, ki bo v bodoče nositeljica naprednih idej in voditeljica nove socialistične družbe.

Cetudi je bila gimnazija državna ustanova, je v prvih desetih letih imela v njej odločilne besede cerkev. Vodstvo je bilo vse do konca petdesetih let v rokah duhovščine in med profesorji so dolgo imeli večino duhovniki. Po narodnosti so bili med učnim osebjem v večini Nemci, vendar je pa do šestdesetih let med učitelji opaziti tudi precej Slovencev, katerih število se je manjšalo, čim večji in čim nestrpniji je postajal v naših krajih nemški nacionalizem. Po ustanovitvi samostojnih nižjih razredov l. 1895. sta ostala na popolni nemški gimnaziji le še dva Slovence in

sicer katehet ter profesor slovenščine. Od slovenskih profesorjev sta v prvi dobi posebno važna Ivan Anton Zupančič, pesnik, pisatelj in zgodovinar ter Valentin Konšek, znan po svojem društvenem in novinarskem delu. Po l. 1848 pa so delovali na gimnaziji pomembnejši profesorji: Josip Drobnič, urednik Slovenske Bčele; Blaž Kocen, znamenit kartograf; slovenski leksikograf Maks Pleteršnik; pedagog in slovnicař Mihael Zolgar; latinec Valentin Kermavner; slovstveni zgodovinar Karel Glaser; prirodopisec Franc Krašanj; slovnicař Mihael Zavadlal; kateheta Ivan Krušič in Josip Kardinar ter slavist Matej Suhač. Nemška gimnazija je imela dva ravnatelja Slovence in sicer sta to bila Josip Premru in Peter Končnik. Od nemških profesorjev je bil pred l. 1848 najpomembnejši Ivan Gabriel Seidl, proti koncu stoletja pa zgodovinar Andrej Gubo. Od Čehov, ki so poučevali na gimnaziji je bil najodličnejši dr. Gustav Adolf Lindner, filozof, pedagoški pisatelj in organizator telovadnega pouka. Zadnji ravnatelj nemške gimnazije je bil Klemen Proft, prvi ravnatelj slovenske popolne gimnazije pa Emilijan Lilek, nekdanji vodja slovenskih razredov. Temu je l. 1920 sledil Anton Jeršinovič, za njim pa sta si sledila Anton Zupan in Franc Mravljak.

Ceprav so Nemci gimnazijo proglasili za svojo posest, so imeli na njej Slovenci večino vse do konca devetdesetih let, od ustanovitve slovenskih samostojnih razredov pa so bili v manjšini, ker so skoraj izključno obiskovali le višje razrede, razen tega pa je v Celje prihajalo nemško dijaštvo iz avstrijskih dežel. Zanimanje za nacionalno in kulturno delo je bilo med slovenskimi dijaki v vseh časih zelo živo. Zbirali so se v krožkih in izdajali leposlovne liste.

ŠOLSKA REFORMA pred konkretizacijo

VEČLETNE PRIPRAVE ZA PREOBRAZBO NAŠEGA ŠOLSTVA BODO Z NOVIM ZAKONOM, KI GA BO V KRATKEM SPREJELA LJUDSKA SKUPŠČINA PLRJ, DOBILE SVOJ PRAVNI IZRAZ. — POTREBO PO REORGANIZACIJI SO NAREKOVALI NOVI DRUŽBENI ODNOSI, NAGEL RAZVOJ MATERIALNIH POGOJEV ŽIVLJENJA, NAPREDEK ZNANOSTI IN TEHNIKE, NAPREDEK PEDAGOGSKE ZNANOSTI ITD. — Z UVEDBO DRUŽBENEGA UPRAVLJANJA V ŠOLSTVU SE JE ŠOLA BISTVENO PRIBLIŽALA DRUŽBI. — TAKO BO LETOŠNJE LETO V POGLEDU VSEBINSKIH SPREMENB V PROCESU VZGOJE IN IZOBRAZBE NAŠIH MLADIH RODOV POMENILO NOV MEJNIK.

ŠOLSKA REFORMA NA PODROČJU CELJSKE OBČINE

Novi zakon bo stopil v veljavo z novim šolskim letom. Po njem bosta obe popolni gimnaziji v Celju s septembrom ukinjeni; v mestu bodo ustanovljene tri osemletke, ki bodo vključevale vse učence sedanjih osnovnih šol ter vse dijake sedanjih nižjih gimnazij, medtem ko bo na prvi gimnaziji pouk trajal le štiri leta. Nadajše bo razrešeni 63 profesorjev, predmetnih učiteljev in učiteljev, ki jih bo ObLo namestil na osemletnih osnovnih šolah.

Osemletka na I. osnovni šoli bo obsegala 40 oddelkov (1500 otrok), od teh jih bo v njenem lastnem poslojpu 26, medtem ko bo z ostalimi gostovala na sedanji I. gimnaziji, in sicer samo v popoldanskem času. Osemletka na II. osnovni šoli bo imela 30 oddelkov (1100 otrok), tretja osemletka pa bo s 35 oddelki (1300 otrok) zaseda sedanjo II. gimnazijo. V vseh treh šolah se bo pouk — zaradi pomanjkanja prostorov in do zgraditve hudinjske šole — vršil v dveh izmenah, razen na I. osnovni šoli, ki ga bo imela samo v popoldanskem času. Ker bo z dograditvijo hudinjske šole vprašanje šolskih razmer v Celju došlo znosnejšo obliko in ker bo ta šola dograjena šele prihodnje leto, je tako razmestitev začasna. Zato bodo letos izvedene tudi le najnujnejše premeštve učiteljskega kadra, prihodnje leto pa bodo določeni stalni šolski okoliši, ki bodo upoštevali otrokovo bivališče.

V OSTALIH KRAJIH NAŠE OBČINE

bo še nadalje delala osemletna osnovna šola v Storah, ki jo obiskujejo tudi učenci višjih razredov iz Teharjih in s Kampil. Njeno delovanje pa bo popolnejše, ko bosta kolektiva nižje in višje stopnje delala pod isto streho. Za novo šolo so predpriprave v teku, gradbeni odbor pripravlja načrt. Kampska šola bo do začetka novega šolskega leta obnovljena; postopoma pa bodo obnovili tudi teharsko šolo.

Sola na Svetini zaradi nizkega števila učencev ne bo mogla biti popolna osemletka, zaradi oddaljenosti od večje šole pa ne bo mogla vključevati učencev višjih razredov v matično šolo. Problem bodo poskušali rešiti tako, da bodo na

Iz enega takih krožkov je izšel tudi celjski pisatelj in pesnik Franjo Roš. V letih pred drugo svetovno vojno pa je bilo med dijaštvom že prilično razvito marksistično gibanje, saj so iz teh vrst izšli naši najvidnejši politični in kulturni delavci kakor dr. Aleš Bebler, dr. Darko Cernej, dr. Jože Brilej, Drago Destovnik-Kajuh, Vladimir Pavlič, Matej Bor, od okupatorja ustreljeni voditelj mladine Milan Finžgar in še mnogo drugih. Pa tudi v starejši dobi je dala celjska gimnazija izredno število znamenitih mož, od katerih naj bi sledili samo nekateri: dr. Gustav Ipač, dr. Benjamin Ipač in dr. Anton Schwab so bili pomembni komponisti; Franc Stifter in Martin Hostnik sta bila profesorja v Rusiji; Franc Orožen, zemljepisni in zgodovinski pisatelj; pesnik Anton Aškerc; pisatelj in ustanovitelj slovenske stenografije Anton Bezenšek; odlični slavisti dr. Vatroslav Oblak; pisatelj in pedagog dr. Josip Tominišek in pisatelj Franc Ksaver Meško.

Letos praznujeta 60-letnico mature dva celjska dijaka, v Celju živeča upokojena sodnika Ivan Stojan in Anton Zdošek, sošolec obeh pa je bil pred leti umrl advokat dr. Stefan Rajh. Ob sta še živi priči nekdanjih razmer na nemški gimnaziji in pomnita, kakšno je bilo življenje slovenskega dijaka v onih časih, ko so našemu ljudstvu vladali tuji gospodarji. Naša mladina ima sedaj v svobodni socialistični domovini v vsakem pogledu lepše čase.

Pripominjamo, da bo v Celjskem zborniku 1958 izšla daljša razprava o zgodovini celjske gimnazije. V Letnem poročilu I. gimnazije 1958 pa sta izšli dve poglavji iste razprave in sicer »Znameniti profesorji in znameniti učenci«. Razpravo je napisal prof. Janez Mlinar.

šoli zaposlili še nekaj učnih moči.

Sola v Ljubecni bo s prihodnjim šolskim letom priključena matični šoli na Hudinji, sama bo obsegala pet razredov, medtem ko šole v Smartnem reorganizacija ne bo zajela že letos. Tudi ta šola je predvidena kot podružnica ene izmed celjskih šol, pri čemer se pojavlja problem prevoza učencev v Celje. Sola je potrebna temeljitejša obnova, zato pripravljajo načrte, po katerih jo bodo sodobno uredili.

FESTIVALSKI OGENJ V VELENJU JE UGASNIL

in v domu kulture je zavladala tišina. V treh dneh je nad sto igralcev iz Slovenije sodelovalo pri sedmih igrah. Presenečeni smo bili nad tolikim obiskom. Tako so izjavili tudi ugledni dramski delavci in novinarji. Najbolj obiskana je bila predstava Leonharda Franka Jezusovi apostoli.

Po vseh igrah so bile razprave o delih, v katere so posebno živahno posegali velenjski igralci. Odločili so, naj bi bila revija amaterskih odrov stalna. Le-ta naj bi bila v Velenju. V bogati polemiki, ki so jo vodili po igrah profesionalni igralci in dramaturgi, so izmenjali misli in hkrati dobili mnogo napotkov za še uspešnejše delo na amaterskih odrih. Velenjski Svobodi gre ob reviji vse priznanje. V treh dneh ni bilo najmanjše nevrščnosti in je vse potekalo po naprej določenem programu. Festivalski ogenj je ugasnil, spomin na prijetne dni v Velenju pa bo še dolgo živel v srcih vseh gostov.

Z razstave otroške ustvarjalnosti

Risanje po šabloni že zdavnaj ni več uporabno pri pedagogiki. Pustiti otroka, da po svoje upodablja stvari, ki jih vidi in si jih predstavlja, to je veliko več vredno kot vsako siljenje k realnosti, perspektivi, anatomiji itd. Otroku je pa treba razgibati domišljijo, mu posredovati vsestransko uporabo najrazličnejših izraznih sredstev in materiala. Razstava najboljših del I. gimnazije, ki je bila te dni v Celju, je potrdila pravilnost takega pedagoškega prijema pri pouku likovne vzgoje. Poglejmo na sliki, kako je učenka prvega razreda gimnazije, Anica Kotnik upodobila dekle. To je pravzaprav mozaik iz samih barvnih koščkov blaga, prilepljenih na papir.

31.V. 1958.

KOTNIK ANICA 1.G

Dve razstavi v Rogaški Slatini

Kakor vsako leto, razstavljajo slatinski učenci tudi letos. Tokrat so še bolj razgibani. Z vseh sten diha te dni delo vsega leta — množična razstava risb. Učenci so zili vanje ljubezen mladih src: narave se veselijo, spremljajo njen ritem — jesen, plodovi, delo, jesensko cvetje, spomini na počitnice, zima in dedek Mraz, pomlad, cvetice, narava in dom, taborjenje, tihožitja... V slike so zarisali svoj srd do temnega suženstva in okupacije, svojo bol nad padlini, radost svobode, svetlobo zmage in ustanovitve nove domovine. Razstavljajo vsi razredi. Četrtošolci že dobro rišejo. Tudi prvih osnovnih razredov ne smemo spregledati. Šestošolci se ponasajo z lepimi zvezki, z botaničnimi kolekcijami in vzornimi herbariji. V sedmem razredu naletimo na modele

iz mehanike, pisana geometrijska telesa, v osmem razredu pa že na finejše slike, tehnične modele ladij, vzorce električnih naprav in optičnih predmetov.

V znamenju satelita razstavljajo učenci II. osemletke. Mlade glave je osvojila misel o vesemirskih strojih. Dela so izbrana in učinkovita. Portreti Jankoviča bi lahko krasili vsak prostor. In pestri blagovni vzorci, kontrastne proste risbe iz narave ter drugo.

Višji razredi se ponasajo s slikami živih ornamentov, jesenskih plodov in priloznostnih slik. Mladi slikar Ratnik je bil za svojo sliko o prometnih nesrečah že nagrajen. Tudi dekliška ročna dela so bogato zastopana. Odlikuje jih preprostost in ličnost, pletenje pa je že kar mojstrsko. B. B.

Z glasbene šole v Žalcu

Pred nekaj dnevi je bila v Žalcu javna produkcija nižje glasbene šole, v kateri so se občinstvu predstavili gojenci vseh letnikov. Njihov nastop je poslušalce prijetno presenetil. Kljub temu, da so bila nekatera dela zelo zahtevna in so nekateri gojenci razpolagali z instrumenti šele nekaj mesecev, so vse točke zadovoljile. Zal pa je bila prireditev s strani odraslih slabo obiskana. Glasbena šola v Žalcu je s svojim zaključnim nastopom opravičila potrebo in koristnost obstoja.

Ko je šola pričela z delom, ni imela razen velikega števila gojencev in dosti dobre volje pri nekaterih za glasbo vnetih ljudi, ničesar. Obč.LO ji je z razumevanjem zagotovil potrebna finančna sredstva. Jeseni se ji obeta, da bo dobila v žalski osemletki vsaj eno učilnico.

Število učencev je bilo sprva veliko, kasneje pa so mnogi odstopili, ker si niso mogli nabaviti instrumentov. Vendar je do konca vztrajalo 63 gojencev,

med njimi 41 klaviristov, 1 violinist, 2 klarinetista, 2 trobenčata in 17 harmonikarjev. J. G.

Okrajni strelski odbor Celje priredi pod okriljem Okrajnega odbora SZDL Celje

TEKMOVANJE Z ZRAČNO PUŠKO v počastitev obletnice borb na Sutjeski.

Tekmovanje bo dne 29. VI. 1958 od 10. ure do 19. ure v Frankolovem. — Vabimo vse organizacije, da prijavijo svoje strelske ekipe, katere naj bodo sestavljene iz petih članov.

Nagrajenih bo 25 najboljših strelcev!

Spomini na Sutjesko

Krenili smo. V temi smo izgubili pot in zdaj se prebijamo skozi gozd. Spozko je. Padamo in zadevamo od drevesa. Najteže hodijo mitraljezci. Božo je sezul opanke, rekoč: — Bos bom laže hodil, v opankah mi drsi. Paziti moram na mitraljez... — Meni je tako laže, kakor če bi vodil konja. Zdaj držim Ratka za roko in vem, da ne bom zaostal, pravi Jonča, ko sem ga vprašal, če lahko hodi. Zora. Prišli smo do Borovna in Gradine, do sovražnikovih položajev. Megla. Komaj vidimo smer napada. Na drugem bregu Sutjeske besni silna borba za proboj med Tjentištem in Točevcem.

Nahajamo se na robu ledine Borovna, na jurišni razdalji. Strelska vrsta je jurišala na sovražnika z borbenim klicem:

»Hura! Naprej proletarci! Naprej mladinci!«
Pričela se je ogorčena borba. Nemci so v rovih. Osvajamo vsako ped zemlje. Božo, namestnik komandirja, je težko ranjen: — Pustite me, hočem videti konec borbe, lahko še streljam... To je bilo vse, na njegovo lice je padla senca smrti.

„Hura! naprej proletarci!“

Nov juriš. Sliši se glas Boža mitraljezca:

»Naprej mladinci! Naprej proletarci! Zmaga je naša.« Slišal sem njegov rafal, in mitraljez je utihnil. Božo je obležal.

Nikica se plazil po rosnj travi in pušča za seboj krvavo sled. Slišimo ga, ko pravi Sremcu, svojemu pomočniku: »Udari, dokler tečejo naboji, naši se prebijajo.«

Od švabskih bomb je zemlja zasula mladega kovača Sremca in ko je stre-

ljal poslednje naboje, je njegov srce obstalo.

Na levem krilu čete leži vodnik Lojo in zadnjokrat meče bombe in vodi svoj vod v juriš, a na desnem krilu vodnik Crni, katerega pesmi se ne bodo slišale več.

Poleg Boža mitraljezca leži ranjen v noge in zadet v prsa SKOJevac Vargovič Tonči; njegov glas je slaboten: »Maščujte nas, tovariši... Vemo, za kaj smo padli... Pozdravite naše starše in mlade tovariše.«

Acov mitraljez ni zatajil; zasul je pobesnele frice, toda njihov rafal ga je pokosil.

Med Rašidom in Milanom leži ponosna zbrojevka...

Vprašali smo našo bolničarko Dragico, če so jo težko ranili, ko je reševala svoje tovariše.

»Ne. Lahko se gibljem. Rane niso hude. Videli ste mrtve tovariše. Zakaž Tonči ni laže ranjen...?«

Sovražnik je razbit in potolčen. Desni breg Sutjeske je očiščen, na levem bregu pa še vedno besnijo borbe...

Luka Božovič: Iz knjige: »Tri leta prve proletarske divizije«.

življenje na naši vasi

Svojevrsna kooperacija na Gomilskem

MALCE NEVERJETNA, A VENDAR RESNICA ZGODBA O TEM, KAKO SO SI NEKATERI PREDSTAVNIKI KMETIJSKE ZADRUGE GOMILSKO ZAMISLILI »ZADRUŽNO KOOPERACIJO«

Pred dobrima mesecema je bil na Gomilskem občini zbor Kmetijske zadruga. Ob ugotavljanju, kakšno je bilo njeno poslovanje in kako je delal bivši upravni odbor, je prišlo marsikaj na dan. Kratek povzetek nekaterih predstavnikov tamkajšnje Kmetijske zadruga, predvsem pa njenemu predsedniku Božiču Ivanu je bilo več do tega, kako bo v Gomilskem urejena žarna cerkev in župnišče, kakor pa to, kako bo napredovalo zadrugo gospodarstvo. Pa poglejmo stvari malo pobliže.

Pri tamkajšnji cerkvi je že dalje časa posloval gradbeni odbor, ki je v letu 1947 pričel z obnovitvenimi deli. V njem je ves čas pridno sodeloval tudi predsednik zadruga Božič. Ko je v Gomilsko prišel novi župnik, upravitelj Zmave Jože, je bil Božič izvoljen celo za tajnika tega odbora. Vneto so se lotili dela. Edino misel na to, kje dobiti denar, jim je grela v glavo. Ljudje ga namreč niso hoteli žrtvovati toliko, da bi lahko pričeli z delom in wresničili velikopotezne načrte.

Ne ve se točno, od kod jim je prišel v kritičnem času navdih. Domsilili so se Kmetijske zadruga in njenega kreditnega odseka, ki je razpolagal s hranilnimi vlogami svojih članov. Toda Kmetijska zadruga zaprosena kredita 200.000 din ni hotela dati. Kakšna škoda, da Božič takrat še ni bil predsednik zadruga! Zato so iznajdljivi ljudje izmislili drugo pot (berito prevarilo). Nagovorili so nekaj zadrugnikov, da so pri zadrugi prosili za posojilo, ki bi ga potem odstopili cerkvi. Na prigovarjanje Božiča in še enega člana kreditnega odbora je leta sedemdeset posiljen odbor KZ sta bila prevarana, ker najbrž nista vedela, v kakšne namene se bodo uporabila zadruga denarna sredstva.

Uspešno sodelovanje zadruga — župnišče je bilo s tem vzpostavljeno. Ob času obnove cerkve je Kmetijska zadruga velikodušno nudila kredit brez jamstva za nabavo raznega gradbenega materiala, kar sicer za ostale smrtnike ni veljalo. Ko so v letu 1956 obnavljali zunanji omet župnišča, je predsednik Božič poskrbel, da je zadruga traktor navozil iz Parizelj dovolj peska. Seveda! Čemu pa potem imamo toliko mehanizacijo? Saj lahko tako sedaj makre moderniziramo, ali ne? Le kdo bi za take namene še našel živino, ko imamo pa poceni družbena sredstva? Dobro pa bi bilo, če bi se Božič spomnil, komu so te »srčne voznice« zaračunali, če jih niso v kakšni drugi obliki prevrgli na ramena zadrugnikov ali potrošnikov.

Ometavanje visoke stavbe seveda ne gre brez odrov. Pa kdo bi si belil glavo s tem, ko pa je za te reči že poskrbela zadruga, ki lahko potrebno gradivo posodi, morda celo brez odškodnine. Delo so opravili delavci, ki so bili zaposleni pri zadrugi 100.000 din. Da bi bilo posojilo sigurneje odobreno, mu je poročilo za podpisal sam Božič, ki je bil tisti čas že predsednik zadruga.

S tem pa finančnih skrbi (in finančnih prekrškov) še ni bilo konec. Župnik Zmave je namreč zelo iznajdljiv. Kaj zato, če se pri tem okrega z našimi predpisi (saj socialistična država tako ni od boga in je treba delati proti). Z marljivim dušebrižništvom na novem službenem mestu se bi morda v očeh svojih predstojnikov lahko vsaj malo bi rehabilitiral. Tako bi popravil mučen »vis«, ki je moral pred leti s tako sumljivo naglico zapustiti svoje ovčice na Biželskem.

Sedaj se je spomnil, da bi bilo treba obnoviti kristini kamen v župnijski cerkvi. Nabrali so že botre, ki bi kamnu botrovali in ga obdarovali. Toda denar za izgotovitev je bilo treba najti že prej. Zato si je posestnik Franc R. izposodil pri hranilnici in posojilnici Kmetijske zadruga 100.000 din. Da bi bilo posojilo sigurneje odobreno, mu je poročilo za podpisal sam Božič, ki je bil tisti čas že predsednik zadruga.

Nastala pa je nova nevarnost. Blagosloviljanje novega kamna je bilo pred darovi, botri in drugi darovalci pa še vedno niso prejeli denarja za prodani hmelj. Zato je predsednik naročil uslužbencem zadruga, naj kolikor mogoče hitro pripravijo vse potrebno za izplačilo, čeprav bo treba plačati ljudem nadure. V ta namen je celo honorar zaposil pomožni pisarniško uslužbenko. Delati je bilo treba hitro. Razglasili so že dan izplačila, denarja pa še vedno ni bilo dovolj na razpolago. Morda bi jim priskočili na pomoč sosednja zadruga? Sosedje pa finančnega prekrška niso hoteli storiti. Zato so z izplačevanjem pričeli. Le kaj bi storili, če bi takrat hoteli vsi kmetje dvigniti zasluženi denar. K sreči niso vsi takoj prišli ponj.

Ob akciji za nabavo nove opreme in klopi v cerkvi finančne podpore zadruga niso rabili, ker so kmetje les za svoje klopi darovali in ga zvozili na žago. Potrebna jim je bila le majhna pravna pomoč glede sedenega dovoljenja s prizivice, in stvar je stekla. Za druga manjša popravila v letu 1958 pa so planirali zidanje, ki ga zadruga sušilnico v Grajski vasi.

Kmetijska zadruga Gomilsko pa je še na poseben način prispevala svoj del bere za gomilsko župnišče. Najela je zemljišče v gosdom, last župne nadarbine Gomilsko. Zanj je plačevala najemjino in davek, gozd pa je hvaležno izkoriščal župnik Zmave. Ali lahko verjamemo predsedniku Božiču, da o tem ni bil pozneč? Ali večletisti tudi ni vedel, čigav gozd izkorišča? Mar ni tako zlorabljan in neposite-

nje v očitnem nesoglasju z lepimi besedami teh ljudi?

V letu 1957 je upravni odbor KZ odobril finančna sredstva za izlet žena-zadrugnic po Gorjski in Primorski. Udeležili se ga je tudi predsednik in upravnik zadruga. Lepa početna, poročete, kajne? Toda lepo zasnovana ekskurzija se je med potjo prelevila v božjo pot. Romarji so se predsednikom kolektivno zavili v cerkev Marije pomagaj na Brezjah, kjer so se »okrepčale« za nadaljnje napore. Kaj takega bi si zadrugniki sami brez udeležbe predsednika ne mogli privoščiti. Tako so žulji zadrugnikov zopet nekoliko pripomogli k slavi božji in dušnemu blagru pobožnih izletnikov.

Gomilski primer nam pove, do kakšnih nepravilnosti za prekrškov dovede samovolja posameznikov, če je premajhna družbena kontrola. Vsiljuje se vprašanje, kaj je delal nadzorni odbor zadruga in kaj mislijo zadrugniki, da so človeku takega kova ponovno dovolili kandidirati v novi upravni odbor. Najbolj čudno pa je to, da je dal predlog za izvolitev Božiča predsednik SZDL. Mar se organizacija SZDL na Gomilskem strinja z vsem njegovim dosedanjim početjem? Morda ga prav zato nekateri nepošteni domačini še sedaj zagovarjajo in trdijo, da je pošten.

Kolikšna je mera njegove dvoilčne morale, smo ob teh primerih spoznali, kako pa je z njegovo poštenostjo, bo končno ugotovilo sodišče, ko bo presojalo prekrške. Če je bil finančni položaj zadruga res tako rožnat, da je lahko tako lahkomišlino zapravil družbena sred-

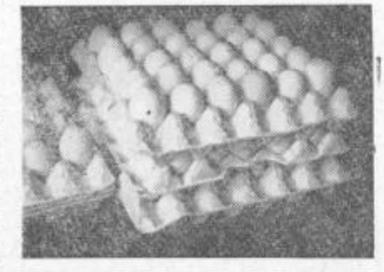
stva, ali ne bi bilo bolj smotno in koristno, da bi priskočili s finančnimi sredstvi na pomoč njihovi osnovni šoli, ki je tako potrebna obnove? S takim dejanjem bi se lahko ponašali, njihovi otroci pa bi jim bili hvaležni.

Da bi bolje spoznali, kakšnega kova človek je bil bivši predsednik, naj navedem še dvoje njegovih moralnih prestopkov. V letu 1957 je bil pri njem na hrani in stanovanju vaški pastir Sumlak Anton. Kot plačilo za to mu je moral delati vse dopoldne, pa še to ni bilo dovolj. Ko je Božič spoznal, da ne zahaja v cerkev, mu je odpovedal hrano in stanovanje, rekoč: »Pri meni mora vsakdo hoditi v cerkev.« Ali ta vaški samovoljne ne ve, da je širjenje verske nestrpnosti prepovedano in da je z ustavo zajamčena svoboda veroizpovedi? To pa je treba razumeti obojestransko in zato nihče nima pravice zaradi verskega prepričanja nad kom izvajati nasilja. Med tem, ko se hvale, kako si je njihova zadruga opomogla, pozabi povedati, da si je v tem času opomogel tudi on sam. Ko je Kmetijska zadruga dobila 8 traktorjev, je enega takoj zapeljal shraniti domov pod izgovorom, da zanj nikjer drugje ni prostora. Če so lahko spravili 7 traktorjev pod streho, ali ne bi našli prostora še za osmega?

Močno dvomim, da bi ga pošteni državljan in zadrugnik na Gomilskem še nadalje zagovarjali in mu zapuili tako važno in odgovorno nalogo, kakor je članstvo v zadrugi odobru, če bi poprej kaj več vedeli o tem, kako je gospodaril z zadrugo imovino. Kočubo bo morda tudi sam spregledal, da na dveh stolčkih ni mogoče varno sedeti, ker se mu bo eden gotovo izmaknil. Če je rajne cerkveni ključar kot predsednik zadruga, in če ne more ločiti zadrugo od cerkvenega, potem se mu upravljanje zadrugnega gospodarstva ne more poveriti.

Siliranje krme tudi za perutnino

Mnoge gospodinjice so v zimskih mesecih, ko primanjkuje zelenjave, še vedno v zadregi, s čim bi krmile kokoši, da bi tudi pozimi nesle. Po zaslugi

Da bo tudi pozimi dovolj jajc...

Okrajne zadruga zveze Celje, ki je preskrbela iz Švice odlični recept za siliranje perutninske krme, so mnoge napredne gospodinjice v našem okraju že začele po tem receptu pripravljati zimsko hrano za kokoši. Uspehi so odlični in gospodinjice z veseljem ugotavljajo, da pri taki krmilni koki nesejo vso zimo.

Za siliranje perutninske krme potrebujemo betonsko cev z večjim premerom, katere dno zabetoniramo in jo dve tretjine vkopljemo v zemljo. Primerna je tudi lesena kad ali sod brez enega dna. Silos mora biti pokrit ali zapežan, ali pa ga spravimo v klet, da vsebina pozimi ne zamrzne.

Osnovne sestavine silosa so: otavič (tretja košnja trave), mlada lucerna in črna detelja ter mlade koprive. Vsa zelenjava mora biti mlada. To zelenje, katerega mora biti za približno tričetrt silažne mase, zrežemo sveže čim krajše. Nadalje zrežemo na majhne koščke (ali zribamo) korenje, peso in droben krompir. Krompir pred vlaganjem poparimo. Tem gomolnicam dodamo nato drobno rezane liste zelja, ohrovtu, petršilja in zelene. Tega naj bo približno za četrt silažne mase. Vso to vsebino dobro premešamo in jo nato vlagamo plast za plastjo v posodo. Med vlaganjem dodamo na 100 l prostornine 0,5 kg sladkorja in 8 kg žita (oves ali ječmen). Pri vlaganju dobro tlačimo plast za plastjo, da iztisnemo zrak in tako preprečimo

razvoj očetnih bakterij. S tem dosežemo tako imenovano mlečno-kisló kipe. Ko je posoda do štiri petine polna, pokrijemo silažno maso z zelenimi listi ali ovojnim papirjem ter dobro pokrijemo z najmanj 20 cm debelo plastjo ilovice.

Po preteku 6 tednov je silos zrel za krmljenje. Ko ga odpremo, odstranimo plast ilovice ter krmo pokrijemo z lesenim pokrovom in obtežimo s kamnom. Ravnamo podobno kot s kislim zeljem.

Silos krmimo zjutraj in opoldne — približno 60 do 80 g na eno kokošo, ali 60 do 80 kg na 10 kokoši v dveh obrokih. Pred krmiljenjem premešamo silažo in vsakih 10 kokoši še 2 ali 3 male žličke dodatnega rudninskega krmila »Rudnicka«.

En m³ silosa zaleže za petmesečno krmljenje 100 kokoši.

MLADINSKA AKCIJA

Na Menini planini, ki je pretežno gola, bo mladina dva meseca urejevala čredinske pašnike (le-teh je 12 in obsegajo 130 ha), ki so zapušteni in prerasčeni s šibjem. To akcijo bodo podprle zadruga, planinsko društvo v Gornjem gradu pa je že odstopilo planinski dom, ki bo mladini služil za domovanje. Medtem ko je do sedaj neurejenost onemogočala organizirano pašo, se bodo poslednji stroški znatno zmanjšali, produktivnost pa povečala.

MEDESEBOJNA GOSTOVANJA MLADIH ZADRUŽNIKOV

Aktiv mladih zadrugnikov iz Sentvida pri Grobelnem je te dni obiskal mlade zadrugnike v Sedražu nad Laškimi z Gogoljevo »Zenitvijo«. Preteklo nedeljo pa so Sentvidčanom vrnil obisk mladi zadrugniki iz Sedraža, ki so skupno z igralsko družino Prosvetnega društva uprizorili dramo »Mati«.

Take medsebojne obiske naj bi organizirali tudi drugi aktivni mladi zadrugnikov, da bi si tako izmenjali medsebojne izkušnje.

Delavski svet bo tesno sodeloval z zborom proizvajalcev

Med valji drsijo bele proge razbeljene železa. Delavka v rdeči ruti dviga z ročnim žerjavom posamezne kose iz peči; izginjajo in se tanjšajo in se vračajo. Delavec v usnjenem predpasniku jih spretno prestreza; potem drsijo dolge bele proge po kamnitih tleh. Prostor napolnjuje kovinski ropot. V polmrazu se v enakomernem ritmu gibljejo telesa pri delu.

Mesečni proizvodni plan se giblje od 2500 do 3000 ton; včasih ga tudi presežemo, kar je v glavnem odvisno od naročil. Teh je dovolj. Delamo v treh izmenah in prejšnja leta smo delali celo ob nedeljah. Kljub temu, da so stroji zastareli, uspešno konkuriramo modernim valjarnam, pri čemer gre glavna zasluga disciplinirani delavci in njihovih izvežbanosti. Zelja le-teh je, da bi valjarno modernizirali. S tem v zvezi so krediti že odobreni, nove stroje bomo verjetno nabavili iz Češke, dela pa se bodo pričela prihodnje leto.

To pomeni, da bo valjarna obstala? Ne. Delali bomo po posameznih fazah, se pravi tako, da bomo en del montirali, medtem ko bodo na drugem koncu stroji tekli dalje.

Čez tise in preko ozkih železnih stopnic vodi pot v martinarno. Tri Siemens-Martinove peči (zelo starega datuma) žarijo v slepeči čili svetlobi. Pogled skozi očala; tekoče železo vre kot krop. Dva delavca jemljeta »probo« — postopek, s katerim ugotavljamo, kdaj je šarža kuhana.

Predsednik delavskega sveta Anton Franolič sicer nima dosti časa, vendar

rad odgovori na nekaj vprašanj. Zanima nas delavsko samoupravljanje, proizvodni plan, sistem nagrajevanja i. dr.

Kolektiv ima v delavsko samoupravljanje popolno zaupanje. Člani delavskega sveta so ga pravilno tolmačili in to je ugodno vplivalo na produktivnost in storilnost posameznikov. Delavski svet si je postavil nalogo, da bo tesno sodeloval z zborom proizvajalcev, ker je le-ta odstranil pregrado med občino in podjetjem.

Sistem nagrajevanja je vzoren, realen glede na ustvarjeni finančni dohodek podjetja. Razen tega že obstoji pravilnik, ki določa nagrade za racionalizatorje.

Proizvodni plan delavski svet vseskozi nadzoruje. Kaže da bo polletni plan prihodnji mesec dosežen. Finančni efekt in planirani dobiček, ki je znašal eno milijardo in nekaj sto milijonov, je letos delavski svet dvignil za okrog 150 milijonov. Pri nas skritih rezerv ne bo.

V glavnem delavski svet nikoli ne razpravlja o stvareh od danes na jutri, pač pa vedno za daljšo perspektivo. Zankrat je najvažnejše vprašanje valjarne, vsaka faza bo pomenila dvig proizvodnje.

Delavski svet se tudi zavzema za družbeno prehrano in tako bo takoj, ko bodo iz projekcijskega biroja poslali projekt novega bifeja, poskrbel, da bodo delavci dobili tople obroke. Vsi odnosi v podjetju so najboljši, in glavna naloga je, povečati delovni efekt in zvišati življenjski standard.

Med valji drsijo bele proge razbeljene železa. Delavka v rdeči ruti dviga z ročnim žerjavom posamezne kose iz peči; izginjajo in se tanjšajo in se vračajo. Delavec v usnjenem predpasniku jih spretno prestreza; potem drsijo dolge bele proge po kamnitih tleh. Prostor napolnjuje kovinski ropot. V polmrazu se v enakomernem ritmu gibljejo telesa pri delu.

Mesečni proizvodni plan se giblje od 2500 do 3000 ton; včasih ga tudi presežemo, kar je v glavnem odvisno od naročil. Teh je dovolj. Delamo v treh izmenah in prejšnja leta smo delali celo ob nedeljah. Kljub temu, da so stroji zastareli, uspešno konkuriramo modernim valjarnam, pri čemer gre glavna zasluga disciplinirani delavci in njihovih izvežbanosti. Zelja le-teh je, da bi valjarno modernizirali. S tem v zvezi so krediti že odobreni, nove stroje bomo verjetno nabavili iz Češke, dela pa se bodo pričela prihodnje leto.

To pomeni, da bo valjarna obstala? Ne. Delali bomo po posameznih fazah, se pravi tako, da bomo en del montirali, medtem ko bodo na drugem koncu stroji tekli dalje.

Čez tise in preko ozkih železnih stopnic vodi pot v martinarno. Tri Siemens-Martinove peči (zelo starega datuma) žarijo v slepeči čili svetlobi. Pogled skozi očala; tekoče železo vre kot krop. Dva delavca jemljeta »probo« — postopek, s katerim ugotavljamo, kdaj je šarža kuhana.

Predsednik delavskega sveta Anton Franolič sicer nima dosti časa, vendar

Resnica o „divji gradnji“ pri kopališču v Celju

V zvezi z objavljenim člankom v zadnji številki Celjskega tednika želimo pojasniti javnosti, kaj je res na tej »divji gradnji« pri kopališču v Celju.

Na predzadnji seji odbora za gradnjo kopališča je bilo ugotovljeno, da načrti za izgradnjo črpalnih naprav ne morejo biti pravčasno odobreni. Zamuda je nastala deloma zaradi požara poslopja Sportne zveze Slovenije, ker je bil ob tej priliki uničen del elaborata, hkrati pa zaradi težav pri reviziji.

Po načrtu inž. Bloudka bomo namreč v Celju prvič v naši državi uporabili nov postopek filtriranja vode tako imenovani »Mibis« sistem. Za ta sistem so potrebni prav zaradi tega številni laboratorijski preizkusi domačih surovin, sam načrt pa zahteva še posebno temeljito proučitev. Zato je tudi razumljivo, da je moral projektant prav zato elaborat in dokumentacijo izpopolniti.

Mislimo, da nam bodo občani pač dali popolnoma prav, če smo pri taki gradnji, ki pomeni novost, primerno oprezn.

Ker je bilo stanje torej takšno, je bil odbor mnenja, da bi izgradnjo letos čimprej otroški bazen, medtem ko bi črpalne naprave zgradili jeseni odnosno spomladi, kar je odvisno od potrditve elaborata.

V zvezi z izgradnjo bazena so se zato izvršila pripravljalna dela (priprava terena z buldozerjem, postavitve barake za skladišče itd.). Ostala dela pa se niso smela pričeti pred izdajo gradbenega dovoljenja. Tako ne more biti govora o neki divji gradnji, ker je projekt izgradnje v celotni zasnovi že odobren. Izvajalec z deli na objektu prav zaradi tega še ni pričel.

Odbor za gradnjo kopališča

Nečloveško ravnanje

Mnogi so obstali in opazovali nečloveško ravnanje s konji, ki zaradi velikega bremena ne morejo speljati voza od Savinje do novega mosta. Prekinjanje in pretepanje živali nikakor ne more pomagati, da bi bil voz lažji. Podobne prizore vidimo skoraj vsak dan. Vsi mimoidoči takšno početje obsojajo in predlagajo, naj bi se ta del cestišča preuredil, ali pa prepovedalo odvažanje gramoza. Čudimo se lastnikom konj, da niso ukrepane, saj so konji vendar njihova last.

Mnogi so obstali in opazovali nečloveško ravnanje s konji, ki zaradi velikega bremena ne morejo speljati voza od Savinje do novega mosta. Prekinjanje in pretepanje živali nikakor ne more pomagati, da bi bil voz lažji. Podobne prizore vidimo skoraj vsak dan. Vsi mimoidoči takšno početje obsojajo in predlagajo, naj bi se ta del cestišča preuredil, ali pa prepovedalo odvažanje gramoza. Čudimo se lastnikom konj, da niso ukrepane, saj so konji vendar njihova last.

»KOVINOTEHNA« veletrgovina s tehnično železino in kovinskim blagom, CELJE, Mariborska 17

Komisija za sklepanje in odповodovanje delovnih razmerij

razpisuje delovna mesta za:

SKLADIŠČNE DELAVCE — plača do 50 din na uro, TRGOVSKE POMOČNIKE, KOMERCIALISTE, STENODAKTILOGRAFKE, 2 TAJNICE z znanjem strojepisja oziroma stenodaktigrafije in VAJENCE.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Ponudbe sprejema uprava podjetja.

žena*dom*družina*žena*dom*družina

Vložek, ki lajša pranje

V zadnji številki revije »Sodobno gospodinjstvo« piše upravna celjskega Zavoda za pospeševanje gospodinjstva, tovarišica Milica Zabovnik o novem vložku za kuhanje perila, ki prihrani ženam mnogo časa in truda pri pranju. Iz njenega sestavka povzamemo naslednje:

Za zmanjšanje naporov in skrajšanje delovnega časa nam pri pranju zelo pomaga vložek v loncu ali kotlu za pranje. V naseljih, kjer doslej še ni bilo mogoče organizirati mehaniziranih pralnic, bo ta vložek gospodinjam gotovo dobro služil. Vložek, ki ga vidimo na sliki, je preprost izdelek iz pocinkane jeklene pločevine v obliki zvonastega podstavka z luknjicami ob obodu. V sredini podstavka je privarjena cev, ki ima na vrhu stožčast nastavek z luknjicami.

Uporabljamo ga tako, da v lonec ali kotel za pranje nalijemo do 1 tretjine vode, ki smo ji dodali katerokoli pralno sredstvo (1 dg na 1 liter vode). Nato postavimo vložek v lonec ali kotel. Perilo, ki smo ga že prej namakali v omeščani vodi, zmečamo in ga ožetega (ne zvitega) naložimo v kotel okoli cevke

vložka. Lonec postavimo na štedilnik ali grelno ploščo in segrevamo do vrelišča. Kuhamo največ 15 minut.

Vrenje povzroča močno gibanje vode, ki kroži skozi luknjice ob obodu in pod stožcem cevi ter v močnih curkih poliva perilo, ga luži in meša. Po kuhanju je treba zmečati le močno umazana mesta, glavno delo pa je opravilo že gibanje in prelivanje vode.

Vložek, ki ga že lahko kupite v naših trgovinah, ima naslednje prednosti: krajša čas pranja, ker odpade miljenje, mencejanje in vmesno izpiranje. Za kuhanje z vložkom zadostuje manjša količina vode kot za navadno kuhanje v loncu in zato prihranimo na kurivu. Pralna sredstva se dobro razpustijo, preden se prične voda prelivati po perilu. Med kuhanjem nam ni treba perila mešati, ker vložek preprečuje izparevanje in prekipenjanje vode. Zaradi tega štedimo tudi grelne plošče in se izognemo obilni pari, ki pri navadnem kuhanju polni pralnice in kuhinje. Izognemo pa se tudi okvaram perila, ki nastanejo, če se perilo na dnu posode prismodi ali celo prižge.

Surovo maslo mešamo tako dolgo, da se speni. Dodamo mu nato precej sesekljane peteršilja, zelene, strok strtega česna, nastrgan rdeč korenček in če hočemo, tudi malo skute. Vse to prav dobro zmešamo in shranimo v porcelanasti posodi. Ta vitaminski namaz dajte otrokom k lahki večerji s kavo. Seveda pa je vitaminsko okrepčilo tudi za odrasle.

POMARANČNI KOMPOT

Potrebujemo 6 velikih pomaranč, 12 dg sladkorja, 8 osmino litra vode in 1 osmino litra vina ali 5 do 4 žlice ruma.

Pomaranče olupimo, odstranimo iz njih vse bele kožice in jih zrežemo na okrogle rezine. Skuhamo sladkor z vodo in z nekaj sesekljanimi pomarančnimi lupinami. Ko se tako kuhana sladkorna raztopina ohladi, ji primešamo vino ali rum in jo zlijemo na pomarančne rezine. Tako pripravjen kompot naj pred uporabo stoji 1 do 2 uri na hladnem.

VINSKI PUNC

Potrebujemo 1 kg sladkorja, 1 liter vode, sok in lupinico od 4 pomaranč in 2 limon, strok vanilije, 1 četrt do pol litra ruma, 1 liter belega in 1 liter črnega vina.

Sladkor poljemo z vodo, pridemo vanilijo, sok in lupinico od pomaranč in limon ter vse skupaj prevremo. Nazadnje prilijemo rum in vino, dobro premešamo in serviramo.

Med ljudmi, ki nam krotijo Savinjo

Kadar je lep dan, pa ni treba, da bi bila nedelja, se nabere na obeh bregovih toliko ljudi, da ima človek vtis, v dveh dneh bi bila regulacija gotova, če bi prišli za lopate. Mnogo jih vidim že jutraj, ko grem v službo in ko se vracam, so še vedno tam. Gledajo in opazujejo tistih petdeset ljudi, ki imajo pri regulaciji res delo. V začetku, ko so se dela pričela, so ugibali kako bo šlo, kako bi oni »bolje« vso reč zagrabili, pozneje je bilo slišati vedno več pohval, češ pridni so, dobro delajo in znajo svoj posel.

Da bi ustregli vsem tem radovednežem, sem šel mednje, da bi zvedel tisto, česar ni mogoče videti pri njihovih zamahih s težkimi

Vsako jutro znova je mehanizacija nared za dnevne naloge

kladivi, kar se ne da razbrati na njihovih zagorelih licih. Kdo in od kod so torej možje, ki nam krotijo Savinjo? Podjetje je res zagrebško, toda ljudje so večinoma iz Dalmacije, Hrvaškega primorja, nekaj pa jih je tudi iz Bosne in okolice Zagreba.

Ce pozna kdo kamen, potem ga pozna tisti, ki je na njem zrasel. To pa so naši Dalmatinci. Marsikdo je videl njihove zidane hiše. Tako lepega zidu, tako obdelanega kamna ne boste videli nikjer drugje. V špranje med kamni boste težko vtaknili vtičnico.

Nič čudnega ni, če je podjetje za zidanje škarp pri regulacijah najelo te strokovnjake. Radovedneži se čudijo tudi mehanizaciji, ki jo imajo. Bagerji nam niso tuji stroji, toda praktičnosti kiperjev se je treba res čuditi. Koliko gramozu so prevozili in nasuli ti kiperji? Kdo bi to na oko izračunal, jaz pa sem pozabil vprašati. Pa drugič...

Obljubil sem, da bom povedal kaj več o ljudeh... Prav! Ce pogledate v spisek zaposlenih, vidite poleg podatka, da so domala vsi kvalificirani delavci, tudi to, da je zelo malo raznih primikov. Blaževići, Kneževići, Pavlovići... Kaj to pomeni? Menda niso slučajno prišli skupaj? Ne slučajno. Čisto namenoma, tako bo prav. Baje je že stara navada, da na sezonska dela odhajajo cele rodbine. Očetje, sinovi, strici, bratrance. Zemlja je pri njih skopa. Malo jim daje, obdelajo pa jo ženske. Možje in fantje pa gredo v svet, da prislužijo denar, ki z njim njihova kamnita tla tako skoparijo. Gredo in delajo, pol leta, tričetrt leta, potem pa se v vračajo z zasluženim denarjem spet domov. In drugo leto spet znova... Tu pri regulaciji ne zaslužijo malo. Plačani so na akord. Jezi pa jih, kadar ni kamenja in ne morejo zidati. Marsikateri pride tudi na 26 tisočakov na mesec. Za hrano dajo po pet tisočakov, spijo v barakah na »švalu« in če si privoščijo kak kozarček, pri pijaci namreč niso tako vneti kot mi, jim ostane še vedno kupček, ki ga bodo odnesli s seboj domov.

Pavličević je mojster v kamnu. Prav tako oba njegova sinova Jurca in Milana, ki pa ju ni na sliki, čeprav sodelujeta pri regulaciji.

Sestrične Blaževićeve skrbijo za red in prehrano svojih rojakov...

Kuharice so pripeljali s seboj. Nimajo nič proti naši slovenski kuhinji, toda njihova domača dekleta le boljše poznajo potrebe njihovih želodcev. »Vaša hrana je ukusna,« pravijo, »toda premalo paprike in predvsem premalo masti je v njej.« Njihove dve »domačice« pa jim skuhajo izdatno hrano, jim pospravijo sobe in skrbijo za njihovo čistočo. Tudi njih dve sem obiskal v kuhinji, kjer sta ravno trebili salato, da bo k rižoti tudi kaj zelenega. Po kratkem pogovoru sem povzel, da imata menda tudi neko posebno nalogo, za katero pa jim sotovarišni nič ne plačajo. Potožili sta namreč, da fantje ponoči niso vedno v postelji in se kdo ve kje potepajo. Kdo ve, če ne potuje razen v domačo hišo kakšno pismo tudi kam drugam? Sicer pa šalo na stran. Ker so tu cele družine, je težko za vsakogar, ki bi hotel storiti kaj napak. Ne samo delovna in kolektivna disciplina, tudi družinska ali kako bi povedal, »familijarna diktatura« je tu. Je že vrag, če oče vidi koliko j sin zaslužil, ali pa narobe, oba skupaj pa vesta koliko denarja bo treba za davek, koliko za popravilo strehe, koliko za »ohcets«, kadar se bo hči ali pa sestra omožila. Običajno gre zaslužen denar na kup v eno blagajno...

In kako se počutijo pri nas? Vsi pravijo, da smo Slovenci prijazni ljudje, da je Celje lepo mesto, da je zemlja pri nas rodovitna, da pa bi kar se njih tiče, lahko bilo VEC KAMENJA... c. k.

Knezović Martin in sin Petar, oba iz Imotskega, sta prišla skupaj na delo.

Prve absolventke šole za medicinske sestre v Celju

Z zaključkom letošnjega šolskega leta je Srednja šola za medicinske sestre v Celju dala zdravstvu prve diplomantke (32 po številu), ki bodo že v letošnji

jeseni zavzele v zdravstveni službi odgovorna in važna mesta.

Ta šola je priznana kot ena najvzornejših tovrstnih šol v Jugoslaviji. Odgovarjajoč učni načrt, smotro strogi red, stvarni delovni program ter splošna vzgoja, so dali gojenkam vse, kar zdravstvo od njih pričakuje. Pomembno vlogo je odigral tudi vzorno urejen internat.

Napori visokostrokovnega predavateljskega zbora, dobro vodstvo šole, prizadevnost gojenk ter končno skrb OLO Celje in republiških organov niso bili zaman.

GRAD ŽOVNEK V POPOLNEM RAZPADU

Znani grad Žovnek pri Braslovcah — nekdanje domovanje Celjskih grofov — se vedno bolj ruši. Od njega je pravzaprav ostal le še stolp, katerega pa tudi vidno gloda zob časa. Nedavno so se ob teh razvalinah sestali člani Sveta za turizem žalske občine, ki so ugotovljali, da bi bilo potrebno ta fevdalni grad kot zgodovinsko znamenitost ohraniti. Nujno bi bilo rekonstruirati vsaj stolp in ga zavarovati pred nadaljnjim razpadanjem. Žalska občina nima sredstev za obnovo, zato bi jih bilo treba iskati kje drugje.

DVE VESTI IZ ŠOŠTANJA

Ob zaključku šolskega leta so na osemletki v Šoštanju odprli razstavo, ki je prijetno presenetila. Najzanimivejši so gotovo bili izdelki tehničnega krožka: le-ta je pokazal vrsto praktičnih predmetov — igrače, telegraf, copate iz rafije in drugo. Prav tako so ugodno presenetili izdelki likovnega krožka in aerokluba.

Ob zaključku šolskega leta so tudi analizirali uspehe na osemletki. Učenci nižjih razredov so dosegli 86,61 odstotkov, učenci višjih razredov pa 75,92. Največ negativnih ocen je bilo v angleščini, slovenščini in matematiki.

KRATKE NOVICE OD VSEPOVSOD

IZ KONJIC nam poročajo, da bodo v kratkem pričeli z obnovitvenimi deli na cesti, ki veže Zreče z glavno cesto Celje—Maribor (v dolžini 3 km). Sredstva za cesto so že odobrena. Cesto bodo na nekaterih krajih nekoliko razširili, oblažili večje ovinke in vzpetine ter jo v celoti asfaltirali.

V zvezi tovarni kovanega orodja bodo vsak čas pričeli z izdelovanjem umetnih brusov za brušenje orodja.

Zbor proizvajalcev konjiške občine je na svoji seji sprejel več sklepov in priporočil za delo organov upravljanja in gospodarskih organizacijah. Le-ta se nanašajo predvsem na pravilno gospodarjenje in razpolaganje z ustvarjenimi sredstvi v raznih skladih.

V MOZIRJU so nedavno volili delegate za skupščino okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Celje in za podružnico Šoštanj. Po volitvah so razpravljali tudi o drugih vprašanih s področja socialnega zavarovanja. Omenili so, da bi bilo marsikje treba napraviti primeri, da posamezniki neupravičeno prejema pokojnino, drugi pa spet ne morejo uveljaviti svojih pravic, ki jim pritičejo.

Te dni so v Mozirju zaključili tudi tridnevni seminar za člane delavskih svetov in sindikalnih podružnic mozirске občine. Seminarja, ki ga je organiziral občinski sindikalni svet, se je udeležilo 20 članov.

V mozirski občini so te dni končali tretje cepljenje predšolskih otrok proti otroški paraliza. Cepljenih je bilo 98 % otrok.

IZ BRASLOVČ poročajo, da na področju KZ Braslovče že vsa leta po vojni povzročajo precejšnje škode potoki Boljska, Trnovc in Trebnik. Vodstvo zadruge je zato sklenilo, da bo začelo z regulacijo teh potokov še letos.

Gradnja Partizanske ceste na Dobrovljah dobro napreduje. Po vsej verjetnosti jo bodo zgradili letos do vrha. Prebivalcem vasi Polče, Kamenče, Parčelje in Male Braslovče je bilo obljubljeno, da dobe vodovodno omrežje, ki bi bilo priključeno na vodovod iz Tabora. Prav tako je bila Braslovčanom obljubljena tudi adaptacija prosvetne dvorane. Za oboje so že imeli od KZ odobrene kredite. Zdaj pa so zelo razočarani, ko so od celjske OZZ zvedeli, da teh kreditov ne smejo izrabiti, češ da niti vodovod, niti prosvetna dvorana ne služita pospeševanju kmetijstva. Vsaj glede vodovoda se Braslovčani ne strinjajo.

NEPOTREBNO POJASNILO

Ne samo v našem časopisu, tudi drugod se pojavljajo od časa do časa različna pojasnila, ki bodisi da nekaj dopolnjujejo, popravljajo ali kratko in malo, pojasnjujejo. Tole pojasnilo pa je docela nepotrebno in velja kratkovidnosti nekaterih naših meščanov, ki se naslanjajo ob tem, da si kakšne stvari razlagajo brez navzočnosti njihove pameti. Torej ad hoc. — V zadnji številki našega lista smo namreč objavili neke vrste reportažo pod naslovom »Dober dan, dolg čas«, pod katero je bilo v nonparej tisku zapisano: interpretacija: Janez Skof, član SLG v Celju. Ta drobni tisk pa je bil dovolj droben, da so ga lahko tisti, ki slabo vidijo, spregledali in si vso stvar razložili, kakor da gre za Skofa, ki je pri tem posodil samo svoj obraz. Pravzaprav čudno, ko je v Celju dovolj optikov in nemara tudi dovolj slovarčkov tujk ali pravopisov!

TATVINE NA OKOLIŠKEM POKOPALIŠČU

se še vedno dogajajo. Komaj so nekateri lastniki grobov na spomenikih nadomestili ukradene svetilke, so te zopet izginile. Ko so konec lanskega in v začetku letošnjega leta pobirali visoke najemnine za grobove, so obljubili, da bo na pokopališču z novim letom nastavljen čuvaj. To pa se še ni uresničilo. Da bi na pokopališču zavladal red in bila preprečena nadaljnja devastacija pokopališča, je nujno, da se takoj reši vprašanje nastavitve čuvaja.

M. C.

CELJSKI TRG V TEM TEDNU

Iz dneva v dan je celjski živiliški trg bolj založen s sadjem, zelenjavo in razno povrtino. Zdaj je na trgu že dovolj fižola v stročju in zelenih kumar, kar smo pred tednom dni še močno pogrešali. Cene zelenjavi padajo, čudijo pa se potrošniki, da so češnje, ki jih je v tem času več ko preveč, še vedno tako drage. V Ljubljani kupujejo že precej časa kvalitetne češnje po 40 do 50 din, v Celju pa imamo drugovrstne po 65 din za kilogram. Tudi vrtnim jagodam zasebni prodajalci cene spet dvigajo, saj so bile v tem tednu že kar po 200 din, medtem ko smo jih pred nekaj dnevi kupovali že po 150 ali 160 din za kilogram.

Na živiliškem trgu so se v tem tednu pojavile tudi še maline po ceni 200 in 180 din za kilogram. Borovnic je dovolj, toda so v primerjavi z lanskim letom kar za 20 din dražje pri kilogramu (70 din).

Cene ostalim živilom v tem tednu so bile naslednje:

(Cene v oklepaju veljajo za privatni sektor)
Krompir stari 16 (19); krompir novi 80 (-); čebula nova 50-70 (80); česen stari - (200); česen novi 80 (80-100); solata 50-60 (60-80); peterilj 200 (100-150); korenček 100-150 (100 do 150); zelje gl. 70-75 (-); koleraba 40-60 (60-80); redkvice - (100); pesa 60 (60); zelje rib. 40 (-); kis - (40-50); slive suhe 250-280 (-); orehi celi 250 (-); orehi luščeni 800 (-); rozine 440 (-); breskve 150 (-); limone 260 (-); oradiči 400-420 (-); ribe (220); mleko - (56); smetana - (240); skuta - (160); maslo - (500); kokoši - (450-600); piščanci - (200-360); jajca 16 (16-18); med - (400); koruza - (50-55); oves - (45); ječmen - (40-45); pšenica - (50 do 60); ohrovt 90 (100); grah stročji 100 (80-100); pomaranče 300 (-); Ežol v. 100 (80-90); fižol n. - (50-70); fižol str. 180-200 (200); češnje 60-70 (50-70); jagode - (150-300); kumare 150 (150); borovnice - (60-80); paprika 300 (-); paradižnik 300-340 (-); maline - (200); jed. buče 30 (30).

kronika nesreč

Delavca pri regulaciji Savinje Ivana Križaniča je podal gramoz. Poškodovalo mu je hrbtenico.

Pri delu v gozdu je padel hiod na Jožeta Matka iz Miklavža pri Taboru. Dobil je poškodbe na glavi. Nezavestnega so prepejali v bolnišnico.

S kolegom je padel Franc Zlender iz Silvanice. Dobil je poškodbe na glavi in trebuhu. — Tudi Martin Stancer iz Srzevice pri Ponikvi je padel s kolegom. Zlomil si je ključnico.

Pavli Grobelnik iz Zeleznega pri Zalcu je padla opeka na glavo. Pretresla si je moznice.

V kamnologu Pečovnik se je s pločevino vrezal v roko delavec Pavel Čebela iz Lisc.

Vinko Sivka je na Mariborski cesti padel z otroške gugalnice. Zlomil si je roko.

Franc Rečnik z Mariborske ceste si je pri padcu poškodoval glavo in nogo.

Na Mariborski cesti je tovorni avto podrl delavko iz Tovarne perila Anico König iz Sp. Hadinje. Utrpela je težke poškodbe na glavi in telesu. Sofer je, namesto, da bi ponesrečenki pomagal, pobegnil.

gibanje prebivalstva

V času od 14. do 21. junija 1958 je bilo rojenih 24 dečkov in 14 deklic.

Poročili so se: Jožef Vindiš, izolater iz Kristanvrha in Stefanja-Marja Godec, dipl. babica iz Celja; Alojz Sladnjak, pomožni delavec in Ana Zmurič, poljska delavka, oba iz Pečovnika; Janez Leskoviček, predmetni učitelj in Valburga Klarer, učiteljica, oba iz Valburga; Alojz Kozar, trgovaški pomočnik iz Škofje vasi in Stanislava Prštan, uslužbenka iz Šmarjete; Andrej Stopinšek, železostrojar in Danijela Tonjko, trgovaška pomočnica, oba iz Celja; Alojzij Božič, uslužbenec LM in Angela Skamen, delavka, oba iz Celja.

Umrli: Maks Temistokle, nočni čuvaj iz Celja, star 50 let; Kristina Pinter, otrok iz Rup, stara 2 dni; Marija Cater, gospodinja iz Trnovelj, stara 67 let; Ivan Bezovšek, otrok iz Lenarta, star 6 mesecev; Jernej Terbovc, upokojenec iz Celja, star 77 let.

Med ljudmi

Sobota — pozna večerna ura je že in ljudje še vedno prihajajo v »nonstop« trgovino. Za pultom strežeta le dve prodajalki: mlado dekle in starejša, poročena žena. »Zelite, prosim?« — Kis, pomaranče, limone, sladkor, kremo za čevlje itd. Komaj je prodajalka odpravila eno stranko, že streže drugo. Obraz prodajalke je že ves poten, ljudje pa še vedno polnijo trgovino.

»Dajte že vendar meni — debelo uro že čakam!«
»Potrpite, prosim, saj vidite, da imam samo dve roki,« odvrne vljudno mlada prodajalka.

Zena z rdeče lakiranimi nohti in najnovejšo pričesko znova vzroja. »Zasuđite še že vendar! Kaj mislite, da kradem čas!« Mladenka jo proseče pogleda. Ko odpravi stranko, prihiči k »damci«. Deset predmetov in še več. Račun znesse natančno 4998 dinarjev. Dama z dolgimi in tankimi prsti seže v denarnico s kačjo kožo in pomoli prodajalki 5 tisočakov. »Oprostite, nič drobiža nimamo — imate mogoče 50 dinarjev?«

»Ne!« Kratko n e. Dama se nasmiljivo ošine trgovko in jo piči: »Sem si kar mislila: najprej čakaj na postrežbo, nato na denar. Le zakaj nimate drobiža? Seveda, dinar za dinarjem, kaj ne?« Rahljo in zlobno se nasmiljuje se ne smejejo. Pravda za 2 dinarja teče dalje. Prodajalki se tresejo roke, v obraz je vsa rdeča, nekje v grlu jo davi. Najmanj stotemu je že postregla danes, zdaj pa mora vpričiti toliko ljudi požirati očitke, češ ljudi izbira in profit išče. Stranke pa najbrž niso mislile na njeno fizično ubitost, vsaka je čimprej zahtevala svoje.

Ostal sem zadnji potrošnik v trgovini. »Lepo je streči« — mi je razočarano priznalo mlado dekle — »če so stranke vljudne in uvidevne. Tako pa, vsa trudna in ubita požiram še očitke.«

Dal sem ji prav. Koliko manj bi bilo napak v računanju in koliko hitreje bi bilo strankam ugodeno, če bi računala, da je tudi trgovska pomočnica živ in čuteč človek in ne stroj.

Končo pa tudi v trgovini spoznaš ljudi — njihovo srčno kulturo, humanost. Ne terjajmo vljudnosti samo od trgovcev, ampak bodimo v enaki meri dostojni in vljudni tudi mi, potrošniki!

OKRAJNI ŠTAB ZA MLADINSKE DELOVNE BRIGADE obvešča vse brigadirje in brigadirke, ki so se prijavili za juljsko izmeno, da je zbor brigade v nedeljo 29. t. m. v dvorani OZZ, in sicer:

za Menino planino ob 9. uri zjutraj, za avtocesto Braistva in enotnosti pa ob 16. uri popoldne.

Štab za MDB pri OK LMS Celje

IZ VITANJA nam poročajo, da bodo prebivalci hribovite vasi Brezne končno dobili vodovod, katerega bodo gradili večji del s prostovoljnimi prispevki. Seveda pa pričakujejo materialne pomoči tudi od občinskega ljudskega odbora

Z ukinitvijo avtobusne proge Slovenj Gradec—Vitanje—Maribor so Vitanjčani izgubili vsako prometno zvezo z občino Konjice in morajo tako po opravih pešati 15 km. Celjsko avtobusno podjetje prošjo, da bi uvedlo avtobusno progo Celje—Vitanje—Konjice ter tako omogočilo potnikom prevoz.

IZ DOBRNE poročajo, da je pred kratkim v njihovi zdraviliški dvorani nastopil pevski zbor iz Vojnika z izvrstno nastudiranim programom narodnih in umetnih pesmi. Zbor vodi tov. prof. Lebič.

Te dni pa so imeli v gosteh tudi delavsko prosvetno društvo iz Šoštanja. Igralci so se zlasti v glavnim vlogah »Komedije o komediji« odlično odrezali. Prosvetno društvo Kajuh iz Dobrne bo Šoštanjčanom vrnilo gostovanje in tako ustvarilo tesnejšo vez med obema društva.

Komisija za razpis delovnih mest v Komunalni banki Celje razpisuje naslednja delovna mesta za podružnico Komunalne banke Celje in v Šmarju pri Jelšah:

**BLAGAJNIKA
REFERENTA PLAČILNEGA PROMETA
REFERENTA DE**

Pogoji: Popolna srednja šola z nekaj let prakse.

Prošnje s priloženim življenjepisom in zadnjim šolskim spričevalom je treba poslati na Komunalno banko Celje do 15. jun. 1958.

šport • šport • šport • šport • šport

Ob ustanovitvi Občinske zveze Partizan v Slovenskih Konjicah

Pred dnevi je bila v Slov. Konjicah ustanovljena skupščina občinske zveze Partizana, ki je bila sklicana na pobudo Sveta za telesno vzgojo in željo obstoječih partizanskih društev v tej občini. Delavci na področju telesne vzgoje v tej občini se namreč v polni meri zavedajo, da so danes komune postale izredno važni faktor pri urejanju vseh državnih vprašanj in problemov, na stremijo zaradi tega, da bi tudi na področju telesne kulture z ustrezno organizacijsko obliko približali te probleme in vprašanja reševanju v pristojnosti svoje občine. Ustanovna skupščina pa nas je nekoliko razočarala, ker razena partizanskih delavcev in predsednika občinskega sveta za telesno vzgojo nismo srečali na tej pomembni skupščini nobenih predstavnikov SZDL, občinskega sindikalnega sveta, mladine, ŽK in podobno. Vprašamo se, ali ni organizacija Partizan sestavni del in važen člen naše politične organizacije SZDL, ali organizacija Partizan po svojem programu ne služi težnjam in željam mladine po razvedrilo preko pestrih športnih oblik dela in ali ni dejavnost v telesni kulturi tudi za našega delovnega človeka neprecenljive vrednosti za boljše delovno storilnost, fizično kondicijo in zdravo razvedrilo? To so dejstva, ki jih danes

ugotavljamo v vsaj državi! In prav zaradi tega ne moremo razumeti, da so ob prvem pomembnem koraku, ob ustanovitvi občinskega organa za telesno kulturo, pokazali merodajni činitelji v konjiški občini tako malo razumevanja. Ne moremo si zamisljati uspešnega dela nove občinske zveze Partizana brez moralne in materialne podpore vseh tistih faktorjev, ki so prav tako odgovorni za zdrav razvoj in napredek naših mladih pokolenj, za njihovo udejstvovanje izven službenega časa in podobno. Partizanska organizacija vendar nima nekega posebnega svojega programa, saj je v vsem sprejela temeljni program SZDL, le da se pri svojem delu poslužuje telesne vzgoje in športa kot sredstva za doseganje vzgojnih ciljev. Zato smatramo, da bo treba v Slov. Konjicah prelmiliti z omalovaževanjem tega družbeno pomembnega dela in dati partizanskim delavcem vso podporo pri premagovanju trenjnih težav. Morda je bila odsotnost merodajnih činiteljev na tej skupščini le slučajna, kljub vsemu pa goraje vrstice ne izgubljajo svojega pomena, ker se bodo slični organi ustanovljali tudi po drugih občinah in ne bi želeli, da bi se konjiški primer ponavljali tudi drugje.

O novih prvakah Slovenije

Le malo Celjanov je bilo priča zanimivih atletskih borb za naslove republiknih prvakov v atletiki, ki so se dva dni odvijale na stadionu Borisa Kidričeve v Celju. Morda je k temu iskati krivde v slabem vremenu ali pa v preveliki zahtevnosti gledalcev, da so slične prireditve za Celje sprejemljive. Na startu smo videli vse najboljše slovenske atlete in atletinje, ki so se borili za osvojitve 31 prvenstev, kolikor jih pač nudi olimpijski program za moške in ženske. Pripisati moramo le, da Usenikove in Leška ni bilo na startu, to je dveh državnih reprezentantov, prve zaradi službene zadržanosti, drugi pa je tekmovalje gledal iz tribune zaradi poškodbe ki je po mnenju nekaterih atletskih delavcev problematična, saj so tik pred prvenstvom prisostvovali njegovemu ostremu treninju polni dve uri! Sicer moramo pripisati, da je na startni listi bilo še mnogo mladih atletov in atletinje Kladivarja, ki so pa rajde gledali tekmovalje pod varno streho skromne tribune. To vsekakor ne dela časti Kladivarju in prav bi bilo, če bi vodstvo društva takšne atlete in atletinje poklicalo na odgovornost. Navsezadnje mora biti slehernemu sposobnemu in zdravemu atletu in atletinji le v ponos, da lahko nastopa na prvenstvu Slovenije. Ne bi bil napake sklepati, da je udeležba na republiknem prvenstvu pogoj za nastope na državnem prvenstvu in drugih mednarodnih mitingih! V republikni Hrvatski so merodajni činitelji sprejeli takšne sklepe in zakaj bi jih ne še pri nas v Sloveniji?

V moški konkurenci je Kladivar zbral od 20-kih 12 prvenstev. Nekoliko smo bili presenečeni, ko nismo videli na startu domače štafete 4x400 m, saj bi Kladivar lahko postavil po številu sposobnih tekmecev kar dve ekipi, tako pa je to prvenstvo brook borbe odšlo v Maribor. Atleti Kladivarja so se rajde med seboj pričakali kdo bi naj tekla, vsako od postavljene se je igrovajal, da ima dovolj tekmovalja v nogah... Kje je nekdanja disciplina atletov, ki smo jo vselej postavljali za vzgled vsem celjskim športnikom. Tudi prvenstvo na 5000 m je bilo po nepotrebnem oddano Ljubljani. Favorit Male ni nastopil, ker je prejšnji dan dobil kar 5 velikih žuljev v teku na 10.000 metrov zaradi slabih sprinterjev. Ali res ni močeno za takšnega tekača srednji problema spristertic? Nekoliko je morda še presenetila zmagovinka Dominka (Svoboda) na 400 m sad Vipotnikom in Zupančičem, ki sta dolgo let suvereno vladala na tej progi. Novo odkritje, ki smo ga lahko veselili! V ostalih disciplinah pa so Celjani pobrali vse kar jim po njihovi kvaliteti pripada. Pohvaliti moramo Lorgerja, ki je v soboto nastopil kar petkrat s predelji vred. Naslove prvakov za leto 1958 so si iz Celja priborili: na 100 m in 100 m ovire — Stanko Lorger, na 200 m — Srnovršnik Franc, na 400 m — Vazič Simo, na 10.000 m — Male Rudi, na 400 m ovire — Zupančič Igor, v štafeti 4 x 100 m — Srnovršnik, Vučer, Kopitar in Lorger, v troskoku — Urbajo Rudi, v skoku

ATLETI KLADIVARJA — PRVI V DRŽAVI Atleti Kladivarja do 18 let so po dveh kolid zvezne lige na prvem mestu v Jugoslaviji, mladinke pa na tretjem. Prvo nedeljo v juliju se bodo srečali v Zagrebu na stadionu Dinama z najboljšimi ekipami iz FLRJ, kjer bo finale ekipnega prvenstva. Mladinci Kladivarja imajo velike izgleda, da si tudi letos priborijo naslov ekipnega prvaka FLRJ, pa tudi mladinke niso daleč od najvišjega nivoja, če bi se seveda v teh dneh marljivo pripravile za to tekmovalje. Kot smo obveščeni bo Kladivar v teh dneh do 6. julija organiziral atletsko šolo pod vodstvom trenerjev Gradimnika, Peterke, Hansa in Kolnika, v katero se lahko javijo vsi mladinci in mladinke iz Celja in bližnje okolice. Treninje bodo vsako dopoldne od 10. do 12. ure in popoldne od 16. do 18. ure! Vpis je brezplačen!

PLAVALNI BAZEN V ZRECAH Partizanski delavci v Zrečah si prizadevajo, da bi v Zrečah pričeli z gradnjo 33 m plavalnega bazena, ki bi služil tamkajšnjemu prebivalstvu za kopanje in razvoj plavanja. Vse množične organizacije tega kraja kot Tovarna kovane orodja so močno zainteresirane na gradnji tega objekta in bodo po svojih močeh tudi materialno podprle to akcijo. Gradnja tega objekta bi ne zahtevala velikih investicijskih sredstev, ker je navsezadnje treba srediti le betonška dela, pritok vode pa bi bil naraven iz Dravice, prav tako pa odtok iz bazena. Tako bi odpadke črpalne naprave, filtri in podobna dela, ki sicer močno podražajo slične gradnje. Za lokacijo in izdelavo načrtov so se Zrečani že obrnili na projektivni biro pri Sportni zvezi Slovenije ter tov. ing. Bloudka. Upajamo, da bodo v Zrečah v obdobju dveh let uresničili svoje načrte in s tem izpolnili želje delavcem in mladini tega kraja.

Plavanje: PLAVALNA SOLA PE Neptun je organiziral pod strokovnim vodstvom plavalno šolo za pionirje in mladino. V Celju je še precej mladih ljudi, ki ne znajo plavati. Seda se jim nudi priložnost, da si pridobijo tudi to potrebno znanje, ki je izredno praktičnega, včasih celo življenjskega pomena za vsakega človeka. Starši bi naj vplivali na svoje otroke, da se v šim večjem številu vključijo v plavalno šolo, kjer bo poleg učenja tudi dovolj časa za veselo razvedrilo in igre v vodi.

PRED DVOBOJEM RUDAR : NEPTUN Nogometni derby Kladivar : Rudar (Trbovlje) je bil vedno v središču pozornosti vsega športnega Celja. V soboto ob 18. uri pa nam priredila celjski NEPTUN. Priznati moramo, da imajo v Trbovljah še več let pogoje za razvoj plavalnega športa in so v plavanju na visoki ravni, brez dvoma vsaj doslej so bili pred Celjani. V water polu so favoriti Celjani, saj sodijo med najboljše v Sloveniji. Zato bo sobotno srečanje izredno zanimivo, ker nam bo odgovorilo na vprašanje — koliko so celjski plavalci napredovali v tem kratkem času, odkar imajo na razpolago plavalni bazen.

Košarka: PORAZ NA TREH FRONTAH Prvenstvena srečanja pod koši še vedno ne dajajo potrebnih točk. Tako smo tudi v nedeljo na Skalni kleti prisostvovali dveh igram, kjer so domačini potegnili krajši konec. Ženski ekipi Celja in Ljubljane sta se vsaj v drugem delu igre živavo borili za zmago, saj so se Celjanki po krepkem vodstvu Ljubljane približale gostu vsega z enim košem razlike. In kljub temu v finalu ni šlo. Vodstva Celja lahko zamerimo le v toliko, da je premoja zaposlilo mlade igralke, ena izmed njih je lahko kot zlatac rezervna samo gledala celotno tekmo. Moški so doživeli katastrofalno poraz proti Medvodam. Dokler bo le 5 igralcev na razpolago za tekme, ne moremo pričakovati kaj drugega kot poraze! In rezultata — ženske: Ljubljana : Celje 39 : 35 (24 : 15) in moški — Medvode : Celje 125 : 61 (56 : 25). Mladinci so gostovali na tujih tleh, od koder so se vrnili praznih rok.

ATLETI KLADIVARJA — PRVI V DRŽAVI Atleti Kladivarja do 18 let so po dveh kolid zvezne lige na prvem mestu v Jugoslaviji, mladinke pa na tretjem. Prvo nedeljo v juliju se bodo srečali v Zagrebu na stadionu Dinama z najboljšimi ekipami iz FLRJ, kjer bo finale ekipnega prvenstva. Mladinci Kladivarja imajo velike izgleda, da si tudi letos priborijo naslov ekipnega prvaka FLRJ, pa tudi mladinke niso daleč od najvišjega nivoja, če bi se seveda v teh dneh marljivo pripravile za to tekmovalje. Kot smo obveščeni bo Kladivar v teh dneh do 6. julija organiziral atletsko šolo pod vodstvom trenerjev Gradimnika, Peterke, Hansa in Kolnika, v katero se lahko javijo vsi mladinci in mladinke iz Celja in bližnje okolice. Treninje bodo vsako dopoldne od 10. do 12. ure in popoldne od 16. do 18. ure! Vpis je brezplačen!

SAMOŠE DANES LAHKO KUPITE SREČKE KER ZREBANJE BO V NEDELJO! Uprava Celjskega tednika, Celje

Na podlagi 89. člena Zakona o sredstvih gospodarskih organizacij in sklepa delavskega sveta Kmetijskega gospodarstva Vrbje pri Zalcu razpisujemo I. JAVNO RAZPRODAJO zidane zgradbe III. kategorije — Zadrudni dom s hmeljskimi sušilnicami v Vrbju pri Zalcu. Zgradba je osnovno sredstvo. Razprodaja bo 2. julija 1958 s pričetkom ob 9. uri pri Zadrudnem domu v Vrbju. Kmetijsko gospodarstvo Vrbje pri Zalcu

GOZDNO GOSPODARSTVO CELJE sprejme 2 ZIDARJA ZA VISOKE GRADNJE Interesenti naj se zglasijo na sedežu podjetja, Celje, Ljubljanska 13.

objave in oglasi • objave in oglasi

RAZPIS Komisija za štipendije pri Občinskem ljudskem odboru Soštanj razpisuje na podlagi 5. odstavka 22. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ številka 32-349/55) v šolskem letu 1958/59 naslednja mesta, ki se bodo štipendirala iz občinskega proračuna: 1. mesto na medicinski fakulteti za sto matologijo; 2. mesti sanitarnega tehnika; 1. mesto na šoli za medicinske sestre; 1. mesto na šoli za socialne delavce; 3. mesta na učiteljska (prednost imajo moški); 1. mesto na slovenščino in angličščino; 1. mesto na VPS za matematiko in fiziko; 1. mesto na srednji vzgojiteljski šoli; 1. mesto na višji šoli za telesno vzgojo; 1. mesto na administrativni šoli; 1. mesto na šoli za knjižničarje. Kandidati, ki reflektirajo na štipendije je razpisanih mest naj vložijo kolkovane prošnje (186 dni državne in 95 dni občinske takse) do 15. julija t. l. na Občinski ljudski odbor Soštanj. K prošnjem je treba predložiti potrdilo o skupnem gospodinjstvu, potrdilo o davčni obveznosti roditeljev, zadnje šolske spričevalo ali potrdilo o vpisu v semester. Komisija za štipendije pri Občinskem ljudskem odboru Soštanj

PUTNIK CELJE obvešča vse cenjene stranke, da posreduje vse rezervacije ob morju in v planinskih domovih za letni oddah. Posvetujte se z nami, ko se odločate za letovanje, naša informativna služba ima podatke o gostinskih obratih in opise vseh krajev. V stiku z nami imate možnosti za prijetne počitnice. Nadalje posredujemo nabavo potnih listov in nabavljamo tuje vizume. Prednost našega poslovanja je tudi v tem, da si vozne karte za tujino in inozemstvo lahko nabavite v PREDPRODAJI že več dni pred potovanjem. Pred potovanjem zahtevajte vse potrebne INFORMACIJE pri PUTNIKU CELJE. TROVSKEGA POMOČNIKA sprejemamo takoj ali s 1. 8. 1958. Plača po tarifnem pravilniku, ponudbe ali osebno na »VARTEKS« konfekcija CELJE, Prešernova ulica 8

VAJENCA za fotografsko obrt sprejemamo takoj. Pogoj: 4 raz. gimnazije. »Fotolika, Celje, SFRJEMEMO vajenca za krojaško obrt. Lednik Alojz, Krojaštvo Celje, Lilekova ul. 1. PRODAM 7 m male tabljani polivinil tekač. Kusar, Malgajeva 6. PRODAM polovico enonadstropne hiše z lepim lokalom za prometni cesti v Celju. Naslov v upravi lista. PRODAM enodružinsko vilo v vilski četrti v Celju. Naslov v upravi lista. PRODAM dobro obdržano posteljo. Naslov v upravi lista. PRODAM posnemalnik — 10 litrski »DIABOLA« s strojem za maslo (v brezhibnem stanju). Ploj, Celje, Stanetova 17-III. PRODAM ugodno enonadstropno stanovanjsko hišo (tudi posamezna dela) in poslovno hišo v bližini celjskega kolodvoza z vseljivim dvo-sobnim stanovanjem s kuhinjo in prikljinami. Informacije Rustja — Celje. PRODAM malo posestvo (lepa hiša, sadovnjak, vnoograd, gozd in dve njivi) v bližini Polzele. Naslov v upravi lista. PRODAM zelo ugodno pisalni stroj »Olivetti« Model 40 in električni kavaj mlin. Restavracija »Posta«, Celje. KUPIMO enodružinsko komfortno stanovanje v centru ali v neposredni bližini mesta. Plačamo takoj! Naslov v upravi lista. ZAMENJAM enosobno stanovanje na Jožefovem hribu za stanovanje v mestu. Petecin, Zvezna 44. 2. Celje. ZAMENJAM lepo dvosobno stanovanje v centru za enako ali malo večje v bližnji okolici ali v mestu. Naslov v upravi lista. DVA GEOMETRA, v poletnih mesecih odsotna, iščeta sobo, po možnosti v mestu. KDOR JE IZGUBIL denarico z manjšo vsoto denarja, naj jo dvigne pri Celjski opekarni, Spodnja Hudinja, Celje.

radio 202m Nedelja, 29. junija 12.00 Pogovor z državljeni 12.10 Zeleni ste — poslušajte! Ponedeljek, 30. junija 17.00 Celjska kronika 17.10 Novosti iz naše diskoteke 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave Torek, 1. julija 17.00 Celjska kronika 17.10 Domače viže in napewi 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave Sreda, 2. julija 17.00 Celjska kronika 17.10 Pevski zbori »Svobodec« pojo 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave Četrtek, 3. julija 17.00 Celjska kronika 17.10 Igrajo mali ansambli 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave Petek, 4. julija 17.00—25.00 Prenos sporeda RL. Sobota, 5. julija 17.00 Celjska kronika 17.10 V plesnem ritmu 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave

AKTIV ZVEZE BORCEV TOVARNE EMAJLIRANE POSODE CELJE bo odkril v upravnem posloju Tovarne emajlirane posode na Mariborski cesti v nedeljo 29. junija 1958 ob 9. uri v zvezi s spominskimi svečanostmi v Sutjeski in praznikom Dneva borca SPOMINSKO PLOŠČO PADLIM BORCEM NOB IN ŽRTVAM FASISTIČNEGA TERORJA KI SO BILI ZAPOSLENI V TOVARNI EMAJLIRANE POSODE IN SO PADLI KOT BORCI NOB, BILI KOT TALCI USTRELJENI, ALI UMRLI V TABORISCIH KOT ŽRTVE FASIZMA Spored: Državna himna Nagovor in pozdrav Spominski govor Odkritje spominske plošče Poje moški zbor »Svobodec« Recitacija Pojeta moški in ženski zbor »Svobodec« Internacionala: godba in pevski zbor Vabljeni vsi svoji padlih borec in žrtve fašizma, vsi bori in vsi ostali prebivalci mesta Celja k številni udeležbi.

Zahvaljujem se za vse trud pri dobro uspeši operaciji primarij dr. Pekanja, dr. Marinku, ostlim zdravnikom, sestram ter vsemu strošnem osebju operacijske ginekološke oddelka bolnišnice v Celju. Klemenškovi OPOZORILO Glede na neresnične govornice, ki se širijo o mojem pokojnem bratu dr. Ivanu Podpečanu, opozarjam, da bom zahteval kazensko sodno postopek proti vsakomu, ki bi širil neresnične govornice. Iaž. Alojz Podpečan PREKLIC Loer Stefanija oblašajem in preključem klevete, ki sem jih širila marca 1958 v zvezi s kazenskim procesom »Korošec« o pokojnem dr. Podpečanu Ivanu ter se zahvaljujem njegovi sestri Podpečan Stefki, da je odstopila od kazenskega postopka. PREKLIC Podpisana Rezar Fanika, tkalka pri »Metkic, Celje, oblašajem in preključem klevete, ki sem jih v mareu 1958 širila v zvezi s kazenskim procesom Korošec, o pok. dr. Ivanu Podpečanu in se zahvaljujem njegovi sestri Stefki Podpečan, da je odstopila od nadaljnega kazenskega pregona. Rezar Fani IZJAVA Podpisana Remus Fanika, gospodinja, Celje, Cesta na grad št. 22, oblašajem in preključem vse žalitve, ki sem jih zgrešila napram Morn Mariji, gospodinjji, Cesta na grad št. 26, Celje ter se ji zahvaljujem, da odstopa od kazenskega pregona zoper mene. Remus Fanika OPOZORILO NASIM NAROCNIKOM Nekateri naročniki so zavrnili položnice, ki so jih predložili pismenose zaradi plačila naročnine. Vsem tem homo te dni poslali po pošti nove položnice in prosimo, da nakažejo naročnino vsaj za pol leta 1958. Prosimo naročnike, da to zanesljivo storijo, čimprej, da homo lahko uspešno zaključili 1. polletje. Onim naročnikom, katerim smo list zaradi neplačila naročnine za leto 1957 sknili s 15. februarjem 1958, pa homo poslali položnice s točno označenim zneskom dolga ter jih opozarjamo, da dolg takoj po prejema položnice poravnajo, da se izogajajo nepotrebnih prisilni iterjavi. Pripominjamo, da nam povzroča nerodno plačilo naročnine, ki je plačljiva vsprej, nepotrebne stroške ter hkrati zavira naše delo. Uprava Celjskega tednika

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POSTINI PREDAL 16 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGLASNEGA ODDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 620-305-T-1-266 PRI MESTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN, POLLETNA 250 DIN, ČETRILETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRACAMO — TISKA CELJSKA TISKARNA V CELJU

kino • kino • kino • kino KINO UNION, CELJE Od 25. do 30. 6. — »Povest o godnem velikanu«, ruski barvni mladinski film. Od 1. do 5. 7. — »Princ igralceva, ameriški barvni cinemascope film (zgodovinska drama). KINO METROPOL, CELJE Od 25. do 29. 6. — Doživljaji kapetana Weittae — ameriški barvni avanturistični film. Od 30. 6. do 3. 7. — »Mnjih šest kaznjencev« — ameriški kriminalni film. Od 4. do 7. 7. — »Vsi moji sinovi« — ameriška drama. LETNI KINO Od 27. do 30. 6. — »Naskočevanc« — ameriški barvni film. Od 1. do 4. 7. — »Goge« — ameriški barvni film

ALJASKA IN NJEN GUVERNER Stepovič

Aljaska, zvezna država Združenih držav Amerike je postala izredno važna. To je edina med ameriškimi zveznimi državami na celini, ki ne meji na zemljepisno zaokroženo ozemlje ZDA. Ta ogromen, z večnim snegom pokrit polotok meji na vzhodu na Kanado, na zahodu pa jo Beringovo morje meji od sovjetske Sibirije komaj s 55 miljami. Zato je nemara postala Aljaska važna, ker utegne postati eno najvažnejših oporišč ZDA. Ekonomija polotoka je že zdaj razdeljena tako, da polovica vseh proračunskih sredstev vloženi na ta polotok predstavljajo vojaške investicije. Ljudje se tam pečajo v prvi vrsti z ribolovom, nadalje z gozdarstvom in rudarstvom, precej prinese tudi turizem, medtem ko je poljedelstvo zelo šibko.

Aljaska je pojem za izredno slab trgovinski posluh bivših carističnih vladarjev Rusije. Za smešno nizko ceno je bil ta polotok prodan Ameriki. Nekdanja ruska vladavina še ni izgubila sledov na Aljaski. Stari naseljenci so Eskimi, ki pripadajo še danes pravoslavni veri.

Aljasko so naselili beli iskanci zlata. Jack London je v svojih knjigah in spisih Aljasko zelo plastično predstavil svetu.

V letih naseljevanja je leta 1898 zlata mrzlica pripeljala na divji sever tudi emigranta Mihaela Stepoviča iz Srbije. Ustanovil je svoj rudnik zlata in bil blizu in daleč znan pod imenom »Wise Mike« — kar bi po naše pomenilo moder ali izredno pameten Mihael.

Njegov sin Mike, ki je bil rojen leta 1919 v Fairbanksu, je že aklimatiziran Aljaščan. V višje šole je hodil v Columbij. Med drugo svetovno vojno je prebil tri in pol leta na palubah vojne mornarice. Leta 1947 se je vrnil na svoj mrzli sever in se poročil z znano socialno delavko Matildo Baričević.

Ko je bil izvoljen za senatorja in postavljen za guvernerja Aljaska, je njegova družina šla že devet malih Stepovičev v pisani lestvici od devetih let do petih mesecev. Ni kaj reči, slovanska kri ne gre po zlu. Njegovo izvolitev sta močno podprla republikanski senator Butrovic in publicist Snedden.

Od kod je šel oče guvernerja Stepoviča čez veliko lužo, tega ne vemo. Mor-

da nekeje iz šumadijskih gozdov. Vsekakor je Mike Stepovič, droban in črnolas, po svoje ostal zvest materinščini, kajti doma se pogovarjajo v srbiščini in jo obvladajo vsi mali Stepoviči.

Obilna družina guvernerja Stepoviča

PODZEMNO SLADKOVODNO MORJE V KAZAHSTANU

Kakor poročajo sovjetski časopisi, so nedavno geologi odkrili v Kazahstanu veliko podzemno sladkovodno morje, ki ima površino preko 190.000 kvadratnih kilometrov. Po predvidevanju strokovnjakov bi lahko te ogromne količine vode izkoriščali za namakanje velikih kazahstanskih step. Površina tega sladkovodnega morja meri po predvidevanju strokovnjakov okoli tri četrtine celotne površine Kazahstana.

bodice · bodice · bodice

V CELJSKI GOSTILNI

Oče vstopi. Z njim je fantek njegov. V polni krčmi vesela pesem odmeva. Toda pri mizi v kotu je prazen še stol. Oče sede. Fantek stoji in sameva. »Vina tri deci!« oče povzdigne glas. Sinko pa prosi: »Meni napolitanko!« »Tiho bodi!« Oče nevoljen v obraz fantku odkima. »Raje bi vina, Stanko!« »Nečem vina! Ate, žemljo bi rad!« »Ti si siten!« oče ga spet zavrne. Vina tri deci si naroči še enkrat in za čašo spet čašo do dna obrne. Fantek namolkne in sklonjen tam stoji, čaka, da oče njegov že s stola vstane. Le zakaj se mu nič domov ne mudi? Deček je lačen, oči so mu vse zaspane...

KAVARNIŠKI PEVEC

Kar na glasbilih se izvaja, kar zhanje je in spretnost ročna, prenese se, dokler ne vsaja se pevec v strti mikrofon. Ne rečem, da je slab ta bariton, a melodija počena je — nerazločna.

POPEVKE PO ŽELJI

V kavarno tu in tam zavije pijana družba in kozarce zbija. Kapela na račun pijancev pije, a goste muči »fajhtna« melodija.

PROBLEM ŠT. 1

Savinjski metropoli primanjkuje kruha, čeprav je moke na pretek pri nas. Morda so celjski peki brez posluha za prošnje, naj peko več kruha.

CINKARNA CELJE, komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij, razpisuje

SEZONSKO MESTO KUCHARICE

v Počitniškem domu v Nerezinah na otoku Mali Lošinj za čas od 1. 7. do 30. 9. 1958.

Pogoj: ustrežna kvalifikacija ali večletna samostojna praksa. Plača po dogovoru. Prošnje je treba vložiti osebno pri kadrovskem oddelku Cinkarne, najkasneje do ponedeljka, dne 30. junija 1958.

Če je kmet ribič...

Tako velik lažnivec je tisti, kdor trdi, da je krompir drag...

Dogodivščina pri vodnjaku v Podsredi

Neko soboto v aprilu sem se vračal na kolesu iz Hrvaškega Zagorja in okoli pol osmih zvečer dospel, neznošno žejen, k vodnjaku kraj mosta v Podsredi. Studenec je obzidan, toda neograjen. Tržani hodijo sem zajemati pitno vodo. Tu sem naletel na tov. E. K. iz Podsrede in ga poprosil za posodo, da si zajamem vodo. Imel je dve veliki, njegova otroka pa vsak po eno malo pločevinasto posodo za vodo. Prošnje mi je odbil, češ da nima posode. Moral sem poklekiniti,

se z gornjim trupom zlekniti in poriniti glavo v vodnjak, da sem se nalik govedu odžejal. Vem, da je takšno gašenje že nehygienično, toda žeja je bila prehuda. Vrhu tega sem si mislil, da nisem prvi in ne zadnji, ki si tako pomaga in da tudi zajemanje in namakanje rok v tem vodnjaku po tržanih ni hygienično.

Ker se tov. E. K. nisem mogel osebno zahvaliti za njegovo človekoljubje, naj prejme priznanje po tej poti.

Sedaj, ko gradijo v Podsredi vodovod, bodo domačini prav gotovo namenili tudi za svoj javni vodnjak nekaj cementa in ga zaščitili pred nesnago.

IZ ŠVEDSKE V FINSKO NA DRSALKAH

Zelo huda zima (okoli meseca marca) je omogočila trem drsalcem iz Švedske, da so prvič po petnajstih letih ponovili časten podvig švedskih zimskih športarjev in tako preko zaledenega Botniškega zaliva z drsalkami na nogah prepotovali iz Švedske v Finsko. Za prehod preko zaliva, ki je širok 60 km, so porabili deset ur.

BEGUNEC

PO PRIPovedovanju L. NERATA
NAPISAL: J. KRAŠOVEC
ILUSTRIRAL: T. SKOK

ZGODBA PO RESNIČNEM DOŽIVLJAJU 2

VESEBINA IZ PREJSNJE STEVILKE: Lojz se je odločil, da bo pobegnil čez mejo, da bi si ogledal svet in nekeje ustanovil svoj dom, da bi laže in brezskrbneje živel. Zadržal je vse očitke vesti, da zapušta ženo in otroka ter pri Sežani zbežal čez mejo. V Trstu je prebil nekaj dni v zbirališču, potem pa so ga poslali v taborišče v Cremono. Zadovoljen, da je že bliže cilju, hotel je namreč priti v Francijo, se ni pritoževal nad to prestavitvijo.

Tovornjak je požiral milje na gladki cesti po Padski dolini. Sofer težkega oma je napol kadil, napol žvečil cigareto, ki mu je včasih vsa slinasta obvisela na spodnji ustnici.

— Bencina mi bo zmanjkalo. Pri prvi črpalki se ustavimo, je zamoljal.

— Prav. Je tam servisna delavnica? Pralnica avtomobilov?

— Je.

— Potem ne bom šel naprej, saj vi greste samo do Piacenze?

Sofer je pokimal, češ da je tudi njemu prav in zavil z avtoceste pod napušč velike črpalke.

Lojz je izstopil in se napotil med garaže.

— Želite, signore? ga je ogovoril vajenec, ki se je motal pod velikim avtobusom.

Lojz je vprašal po šefu in ko ga je našel, ga je poprosil, če bi lahko dobil kak dan dela pri njem. Da je električar, da pa bi pral avtomobile, če ne gre drugače, je pravil. Šef delavnice ga je premeril od nog do glave, potem pa je poklical nekega suhljatega možiča in zabrusil Lojzetu:

— Tale vas bo peljal v pralnico. Tri sto lir vam dam za tovornjak, sto petdeset pa za limuzino. Mora pa biti narejeno, da se bo vse svetilo, capito? Če pa mislite, da vas išče policija, se zgubite čim zagledate kakega kifeljca. Jaz ne maram nobenih sitnosti.

Lojz je pokimal in šel z možicem v pralnico. Prtilkavcu je bilo ime Antonio. Prijazen možakar je bil in klepetav:

— Bil sem med vojno v Ljubljanski pokrajini. Orco dio. Zrli smo, da je bilo veselje. — Pravil je o vseh mogočih pojedinah in kranjskih specialitetah s takim navdušenjem, da je bilo v pravem nasprotju z njegovo grizavostjo. O partizanih ni vedel dosti povedati, ker so ga kmalu za tem poslali v Afriko, kjer se je na lepem znašel v angleškem ujetništvu. Ko se je vrnil in je nekoliko preveč namlatil svojo babnico, ki se je preveč vlačila z Nemci, medtem ko ga ni bilo, je imel sitnosti s policijo. Lojzu je bilo takoj bolj toplo pri srcu, ko je videl, da sta zastran kifeljcev zaveznika. Delo mu je šlo počasneje od rok, kot je pričakoval. Vneto je pral, mazal in gladil, da bi zaslužil vsaj tisoč lir. Šef je bil natančen in skopuh. Za vsako malenkost mu je odbijal po petdeset do sto lir.

Antonio pa je bil brezno radovednosti. Ni odnehal, dokler mu Lojz ni povedal vsaj nekaj o tem, kje je bil in kam gre.

— V Cremoni, je pravil, sem v taborišču poleževal kak mesec. Pisal sem domov, da bi najraje odpotoval v Severno Afriko. Toda v odgovorih so me rotili naj se raje vrnem, če pa že nečem, naj raje grem v Francijo, kjer imamo znanca. V Cremoni sem se preživljal takole kot zdajle tu. Včasih sem dobil v roke tudi kaj takega, kar mi je vrglo več, včasih pa komaj za najhujšo silo. Oni dan pa sem sklenil, da me nič več ne zadržuje v Italiji. Tule bom počakal, dokler ne pride kak avto, ki bi me vzel do Mondove.

— A, Mondova. Tam blizu sem jaz doma. Pravzaprav čisto blizu meje. Tam imam prijatelja. Prenekatero reč sva po vojni spravila čez hribe v Francijo in nazaj. Potem so mene nekega dne zasačili in mi prepovedali bivanje v obmejnem pasu. Prijatelj je menda bolj previden, kajti dvomim, da bi se bil odrekel tihotapstva. Veš, ker si dober fant, ti bom dal njegov naslov. Kar z njim se boš pogovoril, on bo že vedel, kako in kaj...

Lojzu je pognalo kri po žilah. S podvojeno močjo je obde- loval avtomobile, kajti z Antonijem je sklenil napraviti majhen zapitek iz hvaležnosti.

Zvečer, ko sta se nakresana vračala iz oštarije, ju je pred črpalko obsvetil šop močnih žarometov.

— Oštija, je zavpil Antonio. — Tale kareta je pa iz Genove. Bova videla, če ima kaj prostora.

Medtem ko se je Antonio motovilil okoli kabine, je Lojz skočil po svoje reči in se skobacal zadaj med ropotijo.

— Ej, fant. Rad bi šel s tabo. Pa me kifeljci tam doli preveč

poznajo. Pozdravi mojega prijatelja! Iz Pariza, če boš sploh prišel tja, mi pošli kolekcijo pikantnih slik. Adio! Srečno razjöl!

Antonio je mahdravo stal sredi ceste, ko je tovornjak zapušil cesto proti morju.

V Genovi se je naznanjala pomlad, toda Lojz je imel premalo denarja, da bi se ustavljal in pasel firbec ob rivieri. Tudi preveč policajev je bilo in ljudi. Kjer pa je veliko ljudi, se marsikaj lahko primeri. Mahnil jo je z avtobusom do Savone, kjer je zamudil precej časa, ko je iskal vozilo za naprej. Zmanjkalo mu je denarja, pa se je udinjal po vrtovih privatnih hiš, kjer je strigel žive meje, čistil travo, rahljal gredice za rože. Naposled je našel limuzino, katere lastnik je potoval v Mondovo in je bil sam. Vzel je s seboj, da bi mu ne bilo dolgčas na nočni vožnji. Možak je bil nezaupljiv in ni veliko govoril. Lojzu se je zdelo, da ima nekaj podobnega za bregom, kot on sam.

V Mondovi se Lojz ni mogel dobro ogledati, ker je bila še noč. Ko pa se je zdanilo, so nad mestom zakipele pod nebo planine Primorskih Alp. V nižini je bilo že vse v cvetju in zelenju, vrhove pa je pokrival sneg. Doma, je pomislil, v tem času še ne zeleni. Postal je nestrpen in se ni dolgo motal po mestu. Nekega kmeta je vprašal za pot in jo mahnil po stranski cesti med hribe. Avtomobilov si ni upal ustavljati, ker bi utegnil za uslugo prositi kakega preveč radovednega carinika ali graničarja. Čim bliže cilju se je približeval, tem bolj se je izogibal prometnih poti. Za pot je vpraševal le otroke in preproste ljudi, ko pa se je pod večer bližal Antoniovemu rojstnemu kraju, je bilo veliko lažje. Tod so Antoniovega prijatelja poznali in se nikomur ni čudno zdelo, da je povpraševal po njem.

Z mrakom je Lojz stopil v hišo, ki jo je poznal samo po imenu. Antonijev drug je bil živo nasprotje svojega prijatelja. Bil je visok, širokopleč, zavaljen kmet. Toda, ko se je Lojz malo ogledal, je videl, da Beppu, tako je bilo tej goril ime, ni dosti do kmetije. Povsod se je videlo, da manjka skrbne roke gospodarja. Lojz je opazil, da Beppo njegovega obiska ni preveč vesel. Imel je prenales cvenka, da bi mu izzval smeh na licu. Toda Lojz je prav tako dobro vedel, da ga bo spravil čez samo zato, da bi se ga čimprej znebil. Antonio je Beppu napravil slabo uslugo, ko mu je poslal na vrat človeka, ki je imel premalo denarja, da bi smel vedeti za njegova skrivna pota. Lojz se je prekajeno smejal sam vase, češ to je pa le dovolj velik adut, da se ga bo hotel čimprej odkrižati. Beppo je bil dvolastnik. Na francoski strani je imel gozdove in nekaj planinskih senožeti. Lojz je nekaj dni pomagal na kmetiji, toda bolj na skrivaj, da bi sosedje in graničarji ne opazili tujca pri hiši. Beppo je odlašal njegov odhod. Menda je menil, naj si Lojz vsaj z delom odsluži njegov trud. Lojzu pa to ni bilo všeč. Od hlapca je izbezel najpotrebnejše podatke, potem pa je nekega večera, ko so graničarji ravno pri Beppu pili francosko vino, dal gorski kmetijski slovo. Atlantski pakt mu je bil v pomoč. Meja med Francijo in Italijo ni bila preveč zastražena in Lojz je bil vso noč krepko na nogah. Ko se je ponovno spuščal navzdol, je čutil zadovoljstvo. Postal je pravi strokovnjak za meje. Sicer pa, tako je razglabljal sam pri sebi, je to zadnja meja.

Francija, Domovina njegove mladosti. Čeprav se je vedno čutil Slovenca, je bila zanj Francija vendar tudi domovina. Tu je preživel otroška leta, tu je hodil v šolo in kot otrok preživel vojno. Morda, je razmišljal, je v naši krvi nekaj potepuštvaja? Komaj je čakal, da sreča pravega Francoza in se pogovori z njim v jeziku, ki ga je znal od otroških let. Ni se mogel znebiti občutka, da je napol doma. Bil je veliko bolj veder in razpoložen kot onstran Alp med Italijani.

Jutro ga je pozdravilo z razprostrto panoramo, ki se je razgrnila pred njim. Sinje Ligursko morje je bleščalo v daljavi... Monte Carlo... Nizza... Cannes in tam na jugu mora nekeje biti Korzika, za njo Sardinija in tam daleč nekeje Afrika. Sicer pa to je ostalo pri željah. Njegova pot bo peljala proti severu v srce Francije... Nizza... Elizejske poljane, Eiffelov stolp, Mountmartre, znanci, prijatelji, njegov bodoči dom...

— Bon jour, monsieur! Dobro jutro. Kje je tu najbližje mesto?

— Bon giorno, signore. Najbližje je Menton, signore.

Lojz se je sprva ustrašil, toda Menton je v Franciji, tale je pa bil francoski Italijan. Pojdimo dalje...